

3 Aruba

Regering legt belastinghervorming uit

9 Wereld

Nieuwe maffialeider Cosa Nostra opgepakt

10 Economie

Handelsgezant VS leidt onderhandelingen China

12 Sport

Modric draagt Gouden Bal ook op aan Sneijder

Seminar tegen huiselijk geweld

‘Jongeren voelen zich thuis onveilig, 45 procent vrouwen wordt mishandeld’

ORANJESTAD — Tweederde van de leerlingen uit de derde klas van een willekeurige middelbare school op Aruba voelt zich onveilig thuis. Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad (FHMD) ontdekte dit tijdens een schoolbezoek, zo bleek gisteren tijdens het seminar Orange 2018. De organisatie gaf meer cijfers. “45 procent van de vrouwen in het Caribisch gebied en Latijns-Amerika wordt mishandeld.”

door onze verslaggever
Mirte de Rozario

De voorzitter van FHMD, Suzy Kock, vroeg gisterochtend bij aanvang van het seminar eerst om één minuut stilte, voor alle slachtoffers van huiselijk geweld. Daarna zei ze: “Een jaar is voorbij en we organiseren weer Orange, omdat bewustwording van huiselijk geweld meer dan ooit belangrijk is.” Ze introduceerde onder andere premier Evelyn Wever-Croes (MEP die zich volgens Kock als eerste vrouwelijke premier enorm inzet om het probleem van huiselijk geweld aan te pakken. In de zaal (Alhambra Ballroom) zaten overwegend hulpverleners op sociaal en maatschappelijk gebied, die naar de diverse lezingen luisterden en ‘s middags aan workshops deelnamen.

Bijna de helft

In haar eigen lezing keek Kock eerst breder, naar de

casussen van huiselijk geweld in het Caribisch gebied en Latijns-Amerika. Volgens FHMD wordt 45 procent van de vrouwen in het Caribisch gebied en Latijns-Amerika mishandeld. “Dat kan verbaal zijn, fysiek of seksueel.” Ze nam de zaal vervolgens mee naar de Arubaanse situatie en lichtte er een scholenbezoek uit dat in het kader van Orange 2018 vorige week plaatsvond. Kock had cabaretier Archell Thompson meegenomen, van het Huis Van Aspora, die Kock ondersteunde bij het spelen van het ‘zebrapadspel’. Hij plaatste een bericht hierover op zijn Facebookpagina: “Mooie en aangrijpende levensverhalen gehoord van mensen hier op Aruba.”

Zebrapad

Kock legde tijdens het seminar gisteren uit wat het zebrapadspel is. “We vertelden de klas dat je, net als in het echt, op een zebrapad veilig bent. Verkeer moet voor je

stoppen. Naast het zebrapad is het onveilig gebied. We stelden de leerlingen vragen en zij beantwoordden deze door op of naast het zebrapad te gaan staan.” De eerste vraag was algemeen, ‘hoe ervaar je veiligheid in de wereld?’. “Alle leerlingen gingen in het onveilige gebied staan, wat voor hen best logisch is, want er gebeuren veel slechte dingen in de wereld.” De tweede vraag was, ‘hoe ervaar je Aruba?’. De leerlingen bleven staan, zegt Kock, ze noemden wapens, drugs en zwervers. De derde vraag was, ‘hoe ervaar je je wijk?’. “Een paar jongeren gingen op het zebrapad staan, maar de meesten kozen voor het onveilige gebied”, zegt Kock. Daarop ontstond een gesprek, want FHMD en Thompson wilden weten waarom ze zich in hun eigen wijk onveilig voelden, terwijl er burens en straatgenoten zijn. De vierde vraag was, ‘hoe veilig voel je je op school?’. Met een lach zegt Kock dat ze zag hoe twee leerlingen in het onveilige gebied bleven staan. “Jufvrouw is een terrorist, we voelen ons niet veilig in de klas, graptten de twee naar mij.”

Vervolg op pagina 3.

Zanderige passage

Foto: Mirte de Rozario

ORANJESTAD — De jaarlijkse pittige mountainbikewedstrijd DUO Xtreme trok afgelopen zondagochtend bijna 150 deelnemers (dus 75 teams). Behalve stevig klimmen en afdalingen konden de fietsers niet anders dan soms ook afstappen en lopen. Zoals hier bij Dos Playa, waar de fietsers van over de heuvel kwamen en beneden door het witte zand moesten. Als ze eenmaal door het zand waren gelopen, met de mtb aan de hand, konden ze weer op de fiets stappen en met hun duo-partner doorfietsen. Zie ook pagina 4: ‘DUO Xtreme trekt jonge rijders aan’.

Gezondheidsmaatregel levert miljoenen op

DEN HAAG — De hogere accijs op sigaretten om Nederland gezonder te maken, levert vanaf 2021 jaarlijks naar verwachting 170 miljoen euro op. In 2020 zal het 100 miljoen euro zijn.

Maar deze maatregel uit het zogenoemde preventieakkoord vult de staatskas niet extra, want burgers worden

gecompenseerd met een verlichting van andere lasten. Met maatregelen uit het preventieakkoord wil de re-

gering roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik aanpakken. Welke lastenverlichting er volgt, zal naar verwachting volgend jaar augustus duidelijk worden bij het opstellen van de begroting voor 2020.

Het akkoord, dat in november met tientallen partijen uit de samenleving werd gesloten, moet onder meer de gezondheidsverschillen tussen mensen verkleinen. Er komen onder meer wetelijke maatregelen en campagnes.

Brusselse tegenslag voor Lelystad Airport

DEN HAAG — De Europese Commissie heeft bezwaren tegen de regeling die moet zorgen dat vluchten van Schiphol naar Lelystad Airport worden verplaatst. Minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur) heeft daarom besloten de zogenoemde verkeersverdelingsregel in te trekken.

Dat heeft de bewindsvrouw aan de Tweede Kamer laten weten. Brussel heeft, mede naar aanleiding van een inspraakronde voor de

luchtvaartmaatschappijen, bezwaren tegen de regeling. Van Nieuwenhuizen is met de Europese Commissie in gesprek om de regeling

aan te passen. De regeling was in juli naar Brussel gestuurd. Een woordvoester van het ministerie kon niet zeggen of er vertraging ontstaat door de bezwaren van de Europese Commissie. Lelystad Airport zou in april 2020 moeten opengaan. Die doelstelling is nog steeds ‘realistisch’, aldus de woordvoester.

Lelystad moet een deel van de vakantievluchten van Schiphol overnemen. Tot 2023 zou het om maximaal 10.000 starts en landingen per jaar gaan. Na een herindeling van de luchtvaart zou dat moeten groeien naar 45.000 vliegbewegingen. Daardoor zou er ruimte op Schiphol ontstaan.

De uitbreiding van Lelystad is al twee keer uitgesteld. In het oosten en noorden van Nederland is veel bezwaar tegen de plannen onder meer vanwege laagvliegen. Begin dit jaar nog besloot Van Nieuwenhuizen de uitbreiding met nog een jaar uit te stellen omdat opening in 2019 onverantwoord zou zijn.

‘Premier Italië komt met begrotingsvoorstel’

MILAAN — De Italiaanse premier Giuseppe Conte wil zo snel mogelijk een aangepast begrotingsvoorstel aan de EU overleggen om verdere problemen met de Europese Commissie te voorkomen. Hij werkt naar eigen zeggen aan een voorstel dat de EU serieus moet nemen en waarmee hij die kan overtuigen.

Conte zei dit vandaag tegen de Milanese krant *Avvenire* in een vraaggesprek ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van die krant. Hij zei te willen voorkomen dat Italië deze maand sancties van de EU-commissie krijgt opgelegd. Conte is een conservatieve compromisfiguur in een radicale regering die is gevormd door de eurosceptische protestbeweging M5S (Vijfsterrenbeweging) en de rechts-populistische Lega. Die partijen hebben hun kiezers beloofd veel meer geld te gaan uitgeven om de vastgelopen economie ‘los te trekken’ en om armen te helpen. De partijleiders bezwe- ren niet toe te geven aan ‘Brussel’, maar

Foto: AFP

Giuseppe Conte

volgens Italiaanse media doet hun premier Conte dat discreet juist wel. Het groeiende begrotingstekort van het in diepe schulden gestoken land is een doorn in het oog van onder meer de Europese Commissie.

‘Londen kan brexit-besluit eenzijdig intrekken’

LUXEBURG — Het Verenigd Koninkrijk kan het besluit om de EU te verlaten eenzijdig intrekken. Als Londen dat zou willen, hoeven de overige 27 landen daar niet apart goedkeuring voor te geven.

Een belangrijke adviseur van het Europees Hof van Justitie, advocaat-generaal Manuel Campos Sánchez-Bordona, heeft dat vandaag gezegd. Intrekking van een besluit om uit een internationaal verdrag te stappen, mag volgens hem altijd voordat de terugtrekking een feit is. Het hof volgt dergelijke adviezen vaak. Schotse rechters hebben de rechters vragen gesteld over de Britse activering van artikel 50 van het EU-

verdrag in maart 2017. Daarin staat dat het vertrek in principe twee jaar later plaatsvindt. De Schotten willen duidelijk hebben of en hoe het vertrekbesluit eventueel kan worden herroepen. De advocaat van de Britse regering heeft tijdens een hoorzitting gezegd dat de vraag niet relevant is omdat Londen helemaal niet van plan is het vertrekbesluit in te trekken. De EU stelt dat herroeping alleen mogelijk is als alle andere EU-lidstaten dat goedkeuren. Wanneer het hof uitspraak doet is onbekend. Het Britse parlement geeft volgende week een oordeel over het scheidingsakkoord dat Londen en Brussel hebben gesloten.

Kiev: Azov-zeehavens gedeeltelijk vrijgegeven

KIEV — Rusland heeft de Oekraïense zeehavens aan de Zee van Azov ‘gedeeltelijk vrijgegeven’. Dat zei de Oekraïense minister voor Infrastructuur Volodimir Omeljan gisteren.

“De zeehavens van Berdjansk en Marioepol zijn gedeeltelijk ontgrendeld. Schepen zijn door de Straat van Kertsj op weg naar de ingang van de Oekraïense havens. De scheepsbewegingen zijn voor een deel hersteld”, aldus Omeljan. Volgens de minister werden de Oekraïense havens aan de Zee van Azov feitelijk geblokkeerd door Rusland. Daardoor konden tientallen schepen hun normale taken niet

uitvoeren. Omeljan stelde eerder dat achttien schepen lagen te wachten tot ze de Zee van Azov binnen konden varen. Ook lagen vaartuigen noodgedwongen voor anker tot ze de zee kunnen verlaten. Volgens de minister kregen schepen alleen toestemming om door te varen naar Russische havens. “Het doel is simpel: door Oekraïense havens in de Zee van Azov te blokkeren, hoopt Rusland Oekraïne uit ons eigen grondgebied te verdrijven”, concludeerde hij.

Rusland nam een week geleden drie Oekraïense marineschepen in beslag die via de Straat van Kertsj de Zee van Azov wilden binnenvaren. De bemanningsleden zijn aangehouden.

Onderzoek naar Egyptenaren in verdwijningszaak

ROME — Italiaanse aanklagers gaan onderzoek doen naar vijf leden van Egyptische veiligheids-eenheden voor hun vermeende betrokkenheid bij de verdwijning van de student Giulio Regeni.

Regeni, een 28-jarige postdoctorale student aan de universiteit van Cambridge, verdween in januari 2016

in Caïro. Zijn lichaam werd bijna een week later gevonden en onderzoek wees uit dat hij voor zijn dood was gemarteld. Egyptische functionarissen hebben herhaaldelijk elke betrokkenheid bij de dood van Regeni ontkend. De vijf veiligheidsfunctionarissen waren mogelijk betrokken bij de vermeende ontvoering van de student.

WEDONATE

Help us with the gift of giving

Donation

WITH YOUR PURCHASE OF ANY BOTTLE OF DULZINO, MAIPO CLASSIC SERIES OR MAIPO. LING & SONS IGA SUPER CENTER AND ARUBA TRADING COMPANY WILL DONATE AFL.2 TO THE FOUNDATION KIDNEYS 297

Win

WRITE YOUR NAME AND PHONE NUMBER ON THE BACK OF YOUR RECEIPT. DROP THIS IN THE BALLOT BOX AND PARTICIPATE TO WIN A SHOPPING SPREE AT LING & SONS!

Prize SHOPPING SPREE OF AFL. 1.000
WINNERS WILL BE ANNOUNCED ON DECEMBER 22 AND CONTACTED PERSONALLY.

Kidneys 297

VISA MAIPO

ATC

LING & SONS
Super Center

Papillon
RESTAURANT

IS LOOKING FOR AN **Experienced**
FIRST COOK

- Experience with Dutch/European cuisine
- Pro-active, Passionate and committed
- Flexible, Team Player, Stress resistant

Permanent employment contract
A unique experience in a dynamic work environment | good salary (tailored to job and work experience) | Structure of holidays | A great employer on your resume!

Interested?
Send your resume incl. picture to info@papillonaruba.com

AMIGOE

Bezoek onze website
www.amigoe.com

PEST BUSTERS
SOLUTIONS
PEST CONTROL SERVICES
561 9900
Ask about our October
Spooktacular Savings!

KABINET VAN DE GOUVERNEUR VAN ARUBA

Het Kabinet van de Gouverneur van Aruba doet hierbij de volgen-
de mededeling.

In verband met de viering van Sinterklaas zal het Kabinet **gesloten**
zijn op woensdag **5 december 2018 vanaf 15:00 uur**.

De medewerkers van het Kabinet staan weer tot uw beschikking
op donderdag 6 december 2018.

Kabinet van de Gouverneur van Aruba
www.kabga.aw
telefoon: 583-4445

JOB OPPORTUNITY PART-TIME / FULL TIME

Casa tua & Bohemian Restaurants
we are looking for experienced

**WAITER - BARTENDER CASHIER
HOSTESS - BUSSESS - PICK UP**

we are looking to give our customer the best
experience possible, therefore we would love
a welcoming person who provide efficient
service with a SMILE.

**APPLY IN PERSON AT ANY CASA TUA OR BOHEMIAN
OR SEND CV TO**
casatuaexecutive@gmail.com
bohemianaruba@gmail.com

Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheeken

ASCA
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een
persoonlijk karakter
Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

**NO ENFRENTA
CANCER DI
PECHO BO SO**

BREAST CANCER SUPPORT GROUP
Mary Joan
Adress: Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

MINISTERIO DI DESARROYO TERITORIAL,
INFRASTRUCTURA Y MEDIO AMBIENTE

**Ta invita comunidad en general pa un
session informativo pa locual ta trata**

"Desaroyo Teritorial"
ROP - Ruimtelijk Ontwikkelingsplan

Fecha: December 4, 2018

Orario: 7pm - 9pm

Lugar: MFA St.Cruz

Fecha: December 5, 2018

Orario: 7pm - 9pm

Lugar: MFA Paradera

[rsvp: roraima.arends@gobierno.aw](mailto:rsvp:roraima.arends@gobierno.aw)

Gabinete Wever-Croes

* All Yard Sale orders must be delivered in 2018

YARD SALE

8 DECEMBER 2018 - 8AM - 12 PM @ ATCO BARCADERA

DISCOUNT ON
PLASTERING
SAND
15%

DISCOUNT ON
PAVERS
5cm, 6cm and 8 cm
10%

HOLIDAY
DISCOUNT ON
LIME AGGREGATES
REGULAR BLOCKS
SPLIT BLOCK HOLLOW 6"
READY-MIX CONCRETE

PLACE YOUR ORDER **ONLINE**: SALES@ATCOCONCRETE.AW
from 3 December - 7 December and Receive the Yard Sale Discounts!!!

ATCO Concrete Products N.V. Barcadera 134 - Aruba
Sales office(s) T: +297 582-4684 E: sales@atcoconcrete.aw

www.atcoconcreteproducts.com [atcoconcreteproductsn](https://www.facebook.com/atcoconcreteproductsn)

**Felicidad,
ta den loke nos duna.
Paso ta den duna
nos ta ricibi.**

*Haci un deseo di Pasco pa sorprende y
haci un otro contento den e dianan di
fiesta.*

*Bay riba ennia.com/deseodipasco, yena e
deseo cu bo tin pa un otro y dia 20 di december
ENNIA lo anuncia e deseo cu ta bin mas di
curason.*

*Por lesa mas di e condicionnan via
ennia.com/deseodipasco*

ennia
Sinti'bo sigur!

Regering legt belastinghervorming uit

ORANJESTAD — Kabinet Wever-Croes gaf gistermiddag in het Marriott een uitgebreide presentatie over de plannen voor de aankomende belastinghervormingen. Tijdens de presentatie gaven ministers eerst uitleg over hoe zij de situatie vonden na de oude regering en de financiële uitdagingen die hiermee gepaard gingen. Met een combinatie van presentatie *slides* en uitleg presenteerden onder anderen premier Evelyn Wever Croes (MEP) en Financienminister Xiomara Ruiz-Maduro (MEP) de vier fases die de komende twee jaar ingevoerd worden.

Foto: Kabinet Wever-Croes

Zo kwamen de aanpassingen aan bod voor onder meer de inkomstenbelasting (IB), de loonbelasting en de grondbelasting maar ook de indirecte belastingen, zoals de bbo en invoerrechten, de belastingen die ondernemers betalen zoals winstbelasting, dividendbelastingen de inkomstenbelasting. De laatste fase richt zich op belasting die ingevoerd wordt voor toe-

risten zoals kamertaks en autoverhuurtaks. Dit zijn aanpassingen die vanaf 1 januari 2019 ingevoerd worden. De eerste fase van de belastinghervorming zal ervoor zorgen dat 30.000 burgers geen loonbelasting of inkomstenbelasting hoeven te betalen en waarvan 25.000 mensen minder loonbelasting zullen betalen. Ook zorgen de aanpas-

singen dat 27.775 mensen minder grondbelasting hoeven te betalen. Volgens de regering zorgen de aanpassingen ervoor dat mensen die meer ongelukken en problemen veroorzaken door alcohol en tabakgebruik meer moeten betalen aan de regeringskas. Meer over deze aanpassingen is te lezen in de volgende editie van de *Amigoe*.

Aandeelhouders willen garanties, geen goedkeuring van consortium

Bewindvoerder InselAir dient kort geding in

WILLEMSTAD — Bewindvoerder Rogier van den Heuvel heeft gisterochtend een kort geding ingediend bij de rechtbank. Het consortium van financiers en de aandeelhouders hebben namelijk nog geen overeenstemming bereikt over de schulden van InselAir aan de leasemaatschappij Best Value Great Care, wat het crediteurenakkoord in gevaar brengt.

InterCaribbean Airways uit Turks- en Caicos heeft zich bereid verklaard 11 miljoen dollar beschikbaar te stellen over een periode van negen jaar, onder de voorwaarde dat er een crediteurenakkoord tot stand komt. Om tot dit akkoord te kunnen komen moeten de aandeelhouders hun aandelen overdragen aan de maatschappij. Het gaat hier om 49 procent van de aandelen. De regering behoudt 51 pro-

cent van de aandelen. De aandeelhouders willen hun aandelen wel overdragen, maar alleen als er overeenstemming wordt bereikt over de schulden aan Best Value Great Care. De leasemaatschappij heeft dezelfde aandeelhouders als InselAir. Het consortium (APC Pensioenfondsen, Maduro & Curiel's Bank en Vidanova Pensioenfondsen) en de aandeelhouders zijn hier vooralsnog niet uit. Het consortium heeft zo-

doende nog geen goedkeuring verleend voor het akkoord, wat volgens Van den Heuvel een onrechtmatige daad is. “Zonder goedkeuring is er geen basis voor het crediteurenakkoord. Hiermee brengen ze het akkoord in gevaar. Als het misgaat heeft niemand iets.” Vanmiddag is de crediteurenvergadering bij de rechter-commissaris. De partijen moeten voor die tijd een akkoord hebben bereikt, anders zal InselAir failliet worden verklaard. Ondanks dat de tijd dringt is Van den Heuvel nog steeds positief gestemd. “Ik kan me niet voorstellen dat ze dit laten lopen. Ze hebben een dwijtje in de rug nodig.”

KPA heeft nieuwe voertuigen voor surveillance

ORANJESTAD — Het Korps Politie Aruba (KPA) kan voortaan surveilleren in nieuwe auto's. Hoofdcommissaris Andrew Hoo kreeg 24 nieuwe sleutels overhandigd bij Garage Centraal die de openbare aanbesteding had gewonnen. De voertuigen worden verdeeld over vier districten. Daarnaast heeft het KPA ook de beschikking gekregen over een mobiele commando unit.

Oranjestad en Noord krijgen er elk zes, terwijl Santa Cruz en San Nicolas elk vijf nieuwe voertuigen krijgen. Dan blijven er nog twee over, constateerde de *Amigoe*. Politiewoordvoerder Lito Lacleé reageerde desgevraagd dat de andere twee voertuigen reserve zijn.

De ceremoniële overhandiging van de nieuwe voertuigen vond afgelopen dinsdag bij de garage plaats. Hoofdcommissaris Andrew Hoo hield daar een toespraak, in het bijzijn van de vice-

president van Isuzu Internacional, het automerk dat de nieuwe politievoertuigen heeft geleverd. Ook een vertegenwoordiger van het autobedrijf, politiefunctionarissen van diverse afdelingen en agenten uit meerdere districten waren daarbij. De voertuigen worden ingezet voor de surveillancedienst. Om die reden gaf Hoo de sleutels door aan de commissaris van de surveillancedienst, Irma Gordon. Zij mocht vervolgens van de eerste auto het zwaai-licht en de sirenes aanzet-

ten, toen de voertuigen de garage verlieten.

De nieuwe voertuigen zijn van het merk Isuzu MU-X. Specialisten van KPA hebben aangegeven aan welke voorwaarden de voertuigen moeten voldoen. Het zijn moderne auto's met speciale voorzieningen aan boord. De vicepresident van Isuzu, Kentaro Yamamoto, toonde zich volgens het KPA onder de indruk omdat een klein eiland als Aruba kiest voor het gerenommeerde merk Isuzu, om politievoertuigen te leveren.

Mobiele commandowagen

De Aruba Hospitality & Security Foundation (AH&SF) heeft een donatie gedaan aan het KPA, om een mobiele commandowagen aan te kunnen schaffen. Hiermee kan door het KPA vanaf elke locatie op Aruba gecommuniceerd en gestuurd worden, door middel van moderne communicatiesystemen. AH&SF is in haar nopjes dat KPA nu beschikt over de wagen om zo meer veiligheid door middel van moderne technologie te kunnen brengen, laat Tisa LaSorte, voorzitter van AH&SF, weten. AH&SF ondersteunt diverse projecten die de veiligheid van toerisme en Aruba moeten verbeteren.

Foto: KPA

Overvaller Gandelman Jewelers trekt hoger beroep in

WILLEMSTAD / ORANJESTAD — De Curaçaose man Jean Carlo Coffie (30) heeft zijn hoger beroep, dat vorige week donderdag zou plaatsvinden, ingetrokken. Hij werd op 4 juli veroordeeld tot 3 jaar gevangenisstraf, voor een overval in 2012 op Gandelman Jewelers op Aruba.

Het Openbaar Ministerie (OM) besloot deze zaak op Curaçao te vervolgen en eiste eerder zes jaar gevangenisstraf tegen Coffie. Volgens de rechter is bewezen dat Coffie zich schuldig heeft gemaakt aan medeplichtigheid aan de gewapende diefstal. Bij het plegen van deze overval zijn de daders zeer planmatig te werk gegaan. De Curaçaose mannen zijn speciaal hiervoor op 27 januari 2012 naar Aruba gereisd.

“Daar aangekomen heeft nog diezelfde dag een voorverkenning plaatsgevonden, waarbij ook Coffie betrokken is geweest. Vervolgens zijn valhelmen, scooter en moker aangeschaft en bij de overval op 28 januari gebruikt. De verdachte en zijn mededaders zijn op 29 januari teruggevlogen naar Curaçao.”

Samenleving

De overval, waarbij de bewaker met een vuurwapen is bedreigd, meerdere vitrines kapot zijn geslagen en 42 Rolex-horloges ter waarde van 416.000 florin zijn weggenomen, moet voor de bewaker een angstige en schokkende ervaring zijn geweest.

“Slachtoffers van dergelijke feiten kunnen nog langdurig de gevolgen hiervan ondervinden. Feiten zoals deze veroorzaken daarnaast niet alleen gevoelens van onveiligheid in de Arubaanse samenleving. Dit wordt de verdachte zwaar aangerekend.”

De andere mannen die in deze zaak betrokken zouden zijn – volgens het OM eerder tijdens de hofzaak tegen de veroordeelde ‘moordmakelaar’ van PS-

leider Helmin Wiels, Burney ‘Nini’ Fonseca – horen bij de ploeg van Luigi ‘Pretu’ Florentina. Florentina was de hoofdverdachte in de zaak Magnus/Maximus, die in zijn cel in Barber opgehangen werd gevonden. De bewijzen waren gebaseerd op diverse verklaringen, een DNA-onderzoek en reisgegevens van Coffie en de crew. Volgens het OM is het onderzoek in volle gang.

Coffie zou de overval samen met de man Ryngelo Z. hebben gepleegd. Dat blijkt uit het dossier ‘Chroom’. Zijn zaak werd eerder verdaagd tot 1 februari volgend jaar. De man beriep zich kennelijk op zijn zwijgrecht, maar volgens de rechter heeft hij zijn betrokkenheid inmiddels bekend.

Het OM heeft tevens eind oktober een bedrag van 52.000 gulden gevorderd van Coffie. De rechter zal pas bij de behandeling van de zaak tegen Z. een beslissing nemen over de ontnemingsvordering.

(on)Veilig thuis

Foto: Mire de Rosario

Premier Evelyn Wever-Croes spreekt tijdens Orange 2018 de zaal toe, met rechts Suzy Kock en links naast haar Sue-An Ras.

Vervolg van pagina 1

De laatste vraag was, ‘hoe veilig voel je je thuis?’ Kock: “Ik zag hoe tweederde van de klas in het onveilige gebied ging staan, en eenderde koos voor het zebepad. Ik vroeg de klas of ze de vraag wel goed hadden begrepen. Ja juf, we voelen ons niet veilig thuis.” De voorzitter van FHMD keek de seminardeelnemers indringend aan en zei: “Tweederde is heel veel.” Kock vervolgde en zei dat in die klas een tweeling was, waarvan de één op het zebepad ging staan en de ander in het onveilige gebied. “We vroegen ons meteen af, wat gebeurt er bij hen thuis? Hun uitleg was ontluisterend.” Zonder dat Kock benoemde of het jongens of meisjes zijn, vertelde ze dat ‘degene op het zebepad thuis zijn mond niet opentrekt, want dan volgt een pak slaag. Deze heeft een mechanisme ontwikkeld om zich veilig te voelen. Degene in het onveilige gebied heeft een grote mond, stelt vragen, uit kritiek en krijgt de klappen’.

Kock vond het scholenproject een indrukwekkende dag, vooral in de wetenschap dat veel leerlingen na schooltijd thuis zijn. “Deze school heeft gelukkig een maatschappelijk werker, en we konden de casus met een gerust hart overdragen. Maar helaas is dit niet op elke school zo.”

Achter elke mishandelde moeder schuilt een kind Premier Wever-Croes opende de Orange 2018 met een boodschap, waar de toespraak van Kock daarna goed op aansloot. De premier zei dat huiselijk geweld niet alleen volwassenen treft. “Dit geweld treft ook jongeren, de leeftijd van de slachtoffers daalt.

En dat is de toekomstige generatie.” Achter elke vrouw en moeder die wordt mishandeld, zit volgens de premier ook een kind dat wordt mishandeld. “Een onschuldig kind, met nog een leven voor zich, vol illusies. Wat is de toekomst van deze kinderen? Wat gebeurt met ze als zij zelf groot zijn? Hoe reageren ze? Je wil niet op een dag opstaan en een Whatsapp krijgen of in de krant lezen dat je beste vriendin, je nicht of hun kind is overleden als gevolg van mishandeling door haar eigen partner of familie.”

De premier herhaalde de boodschap van de regering, dat het nu tijd is om te handelen en op te staan tegen huiselijk geweld. “Ken je iemand die wordt mishandeld, ga het gesprek aan. Zoek hulp voor die persoon. Laat het slachtoffer zien dat ze over het gevoel van schaamte heen moeten stappen. De regering heeft beloofd alles te doen wat we kunnen op dit gebied. We gaan door financiële moeilijke tijden, maar we zijn begonnen met het Sociaal Crisisplan en zetten door.”

Stem in parlement

Zowel de premier als de voorzitter van de FHMD noemde daarbij de inzet van parlementariër Sue-Ann Ras (MEP), die vooraan in de zaal zat. “Bij welke activiteit ik ook ben die te maken heeft met vrouwen, kinderen en kwetsbare groepen, Sue-Ann is daar ook. Ik geef jullie, als professionals in het veld, mee dat Sue-Ann een parlementaire bondgenoot is in de strijd tegen huiselijk geweld. Ze is jullie stem in het parlement, ze spreekt zich uit. Praat met haar, maak je standpunten bekend”, zei Wever-Croes. En de voorzit-

ter van de stichting bedankte Ras omdat ze ‘kind aan huis is’ bij de stichting en laat merken dat ze bezorgd is over ons en wil weten hoe we het redden.

IN HET KORT

In geldnood

Een patrouille reed donderdagochtend door de binnenstad van San Nicolas. In de Caya Captain R. Rodger, vlak bij BSL Laundry, zagen de agenten zwerver A. mensen aanspreken en om geld vragen. A. is een bekende van de politie. De agenten stuurden A. weg. De zwerver ging vervolgens naar het gebouw van een verzekeringsbedrijf en ging daar op de grond zitten. Dezelfde patrouille zag hem daar en stuurde hem opnieuw weg. A. staat erom bekend dat hij mensen in de binnenstad lastigvalt.

Fatale rotonde

De politie werd naar de rotonde van Tanki Flip gestuurd. Die was gesloten en een persoon was bezig wegomleggingen weg te halen om de auto door te laten rijden. Hierdoor ontstond een chaos bij de rotonde. De agenten troffen ter plaatse een persoon aan die de wegversperring weghaalde om een auto in zuidelijke richting door te laten rijden, hetgeen afgesloten was. Hij werd staande gehouden en was niet in bezit van een geldige identiteitsverklaring. Hij bekende al twee jaar illegaal op het eiland te zijn en afkomstig uit Venezuela. De man werd overgedragen aan Guarda Nos Costa.

Blaffende honden slapen niet

Op de Gredaweg spraken de surveillanten om drie uur 's nachts een bewoner. Zij verklaarde dat ze sliep toen ze honden hoorde blaffen. Ze stond op en ging naar buiten om te controleren waarom ze blaften. Ze zag een onbekende man naast haar auto staan. Toen deze bemerkte dat hij gezien was, rende hij weg in noordelijke richting. Volgens de vrouw was hij in het zwart gekleed. Haar auto bleek nog intact te zijn. De politie kamde de omgeving uit maar trof niets verdachts aan.

Visit
our website

AMIGOE.COM

Stichting Monumentenfonds Aruba is voornemens in het openbaar aan te besteden het project:

Restauratie van het voormalige “Uncle Louis Store” gebouw gelegen te B. v/d Veen Zeppenfeldstraat 7 te San Nicolas.

“Gewijzigde datum aanbesteding”

Korte omschrijving van het werk:

Het project bestaat in hoofdzaak uit het restaureren, renoveren en verbouwen van het bestaande (Monument) pand gelegen aan de B. v.d. Veen Zeppenfeldstraat 7, ten behoeve van de huisvesting van Directie Natuur en Milieu.

Het gebouw bestaat uit twee (2) bouwlagen, waarvan de begane grond circa 201 m2 en de verdieping circa

201 m2.

Het bestek is vanaf **woensdag 21 november 2018, 2:00 p.m.** verkrijgbaar op het kantoor van Archiosa N.V. tegen betaling van **AWG. 500,00.** De betaling is alleen in cash te voldoen bij Archiosa N.V. te Seroe biento 47. Verwachte uitvoeringstermijn: **8 maanden** na datum van aanvang.

De openbare aanbesteding vindt plaats op **woensdag 30 januari 2019** om 11:00 uur a.m. op het kantoor van het Stichting Monumentenfonds Aruba (SMFA) gelegen te Avenida Milio Croes 26.

De inschrijver moet bij zijn inschrijving onder andere de volgende vereisten overleggen:

1. Originele Bereidheidverklaring van een lokale erkende bank of lokale erkende financiële borginstelling tot het instellen van een bankgarantie t.w.v. 10% van de inschrijfsom;
2. Alle overige vermelde vereisten genoemd in het bestek.

De aannemer wordt **beoordeeld en geselecteerd** conform de meest economisch voordeligste aanbieding. Beoordelingscriteria zijn als volgt:

1. Inschrijfsom;
2. Ervaring van de aannemer op restauratie projecten;
3. Bouwtijd planning;

De UAR-1986 is op deze aanbesteding van toepassing.

De gestandaarddoening termijn is 90 dagen.

Sporten, omdat het gezond is elke dag minstens een half uur in beweging te zijn. Doorzetten om je doel te bereiken. De adrenaline voelen tijdens het trainen voor een wedstrijd. Brons, zilver of zelfs goud winnen en op het podium staan. Aruba is in beweging. Wil je ook een sportieve ervaring delen met de lezers van de *Amigoe*? Mail dan naar arubaredactie@amigoe.com.

DUO Xtreme trekt jonge rijders aan

ORANJESTAD — Het Generation Next Racing Team uit Curaçao heeft zondag de DUO Xtreme (een afstand van 60 kilometer) gewonnen in een tijd van 2 uur, 51 minuten en 53 seconden. Het snelste Arubaanse team, Speedy Flamingo's, finishte als tweede met een tijdsverschil van bijna 2 minuten. “Vanwege het grote aantal jonge deelnemers is het ons duidelijk dat het mountainbiken leeft onder de sporters”, aldus één van de organisatoren Wim Hoenink.

Want de twee genoemde snelste teams kwamen uit in de categorie ‘Men Under 100’. In de categorie ‘Men 100+’ won het Curaçaose team Candybox in een tijd van 3 uur, 23 minuten en 5 seconden. Het snelste Arubaanse team in deze categorie, DBC 113, zette een tijd neer van 4 uur, 13 minuten en 20 seconden. Dit duo bestond overigens onder anderen uit organisator Hoenink, die dus zelf ook meereed. 3 uur, 58 minuten en 30 seconden was de tijd van het snelste team ‘Tech Shack Mix’, in deze categorie werd het duo gevormd door een man en een vrouw. De DUO Xtreme kent twee routes. De winnaar van de kortere Sportieve Route (35 kilometer) is een Arubaans team, New Generation, dat in 1 uur, 54 minuten en 8 seconden de eindstreep haalde.

Massastart

Alle teams gingen zondagochtend iets na half zeven tegelijkertijd van start, bij Ba-

lashi. Onder begeleiding van de politie en het Rode Kruis staken de fietsers via de rotonde de hoofdweg over, om

achter de voormalige Drive-In daadwerkelijk van start te gaan. Vanaf dat moment waren de deelnemers op elkaar aangewezen en begon de fysieke krachtmeting. Onderweg langs de route (onder andere Parke Arikok, Shete, Butucu, Franse Pas, Sabana Basora en Ayo) waren verschillende checkpoints, waar vrijwilligers registreerden welke duo's passeerden. Zo wist de organisatie precies waar de fietsers zich op het parcours bevonden.

December 2019

De organisatie laat aan de *Amigoe* weten dat het een geslaagd evenement was, mede dankzij de inzet van de deelnemers, de mooie route en het weer dat meewerkte. Af en toe regende het, maar verder scheen de zon. Het viel ze op dat er relatief veel jonge deelnemers waren, zowel op de lange als

Foto's: Mirte de Rozario

op de korte route. Het feit dat de sport zo leeft en dat bijna 150 deelnemers zich

inschreven, maakt dat nu al de beslissing is genomen dat het evenement volgend jaar

weer wordt gehouden. “In de eerste week van december”, aldus Hoenink.

JOIN OUR AWARD - WINNING TEAM

Ranked among top 10 Hotels in the World by TripAdvisor
Featured in top 10 Hotels in the Caribbean by Travel + Leisure

EXCELLENT BENEFITS:

Competitive Salaries, Pension Plan, Health-Disability-Life Insurances, Dental & Vision Insurance, Savings Plan, Loan Availability, Shift Meal, General Bonus.

WELLNESS EXPERIENCE SUPERVISOR

- Strong leader to create and execute world class wellness experience
- Outgoing personality with excellent interpersonal & sales skills
- Passion and interest in health and holistic wellness
- Nutritional expertise preferred
- Experience in hospitality, wellness or service related industry
- Self starter with great organizational skills
- Excellent compensation according to experience

F&B Manager

- Exemplify the highest standards of honesty and integrity.
- Highly confident in your abilities and detail-oriented.
- A team player and excellent communication skills.
- Have a love and passion for the hospitality industry.
- Lead the team by example and know when and how to support the staff
- Ready to take on ownership of the complete front of the house operations
- Fluent in English; German is a plus
- Minimum of 5 years experience in F&B Management in a 5 star hotel environment

FRONT DESK SUPERVISOR

- Previous experience is an asset
- Excellent leadership and team management skills
- Fluent in English with excellent written and verbal communication
- Strong guest service orientation and training skills preferred
- Degree or diploma (preferred in hospitality and/or Tourism Management)

HOTEL CONCIERGE / FRONT DESK AGENT

- Preferably with experience in customer service
- Proficiency in English; Italian and/or German is a plus
- Excellent communication skills
- Polite and confident with a great deal of patience
- Ability in multitasking and time-management
- Aptitude in resolving issues with a customer-focused orientation
- High school diploma; degree in hotel management or relevant field will be a plus

HR Director & PR

- Lead employee development and training initiatives, to ensure maximum performance in accordance to hotel standards and staff engagement
- Maintain and update HR procedures & stay updated on labor laws and ensure company compliance
- Liaison with accounting on payroll, and other issues
- Interest in community involvement projects & sustainability
- Social Media Marketing
- Organize and host press/journalist visits
- Maintain overview of tech stack, optimize use of current platforms and consider new software and or procedures and oversee implementation with the IT team
- Minimum 5 years leadership experience

Please send your resume by Email: jobs@bucuti.com or Fax: 582-5272 or Call: 583-1100 ext 136 for appointment. Before applying, please register at DPL

Meer dan alléén een krant!

Sluit een abonnement bij Amigoe en maak kans om fantastische prijzen te winnen!

Nieuwe abonnees maken kans op o.a. een weekend-stay bij The Mill Resort tot een jaar gratis abonnement van Amigoe!

Ben je al abonnee?

Breng een nieuwe abonnee mee en maak kans op een gratis dagje Wellness!

Ook overal de Amigoe lezen?
Kijk dan snel op www.amigoe.com

Christmas Fair 2018

‘Van San Nicolas een kerststad maken’

SAN NICOLAS — Stichting ArtisA (Art is Aruba) organiseert aanstaande zaterdag de eerste Christmas Fair in San Nicolas. Van lokale kerstversieringen en traditionele kersthapjes tot verlichte kerstballen voor op de foto, het belooft de beste kerstmarkt te worden, aldus organisator Tito Bolivar. Hij vertelt aan de Amigoe over het ontstaan van dit concept en wat de bezoekers op deze avond kunnen verwachten.

door onze verslaggever
Melissa Stamper

“Wat begon als een idee voor de kerstversiering van de rotonde in San Nicolas werd uiteindelijk een groot kerst-evenement”, vertelt Bolivar lachend. Op een dag wilde zijn moeder een sculptuur laten maken voor de feestdagen bij de rotonde van San Nicolas. Dat was vlak nadat ze het evenement van Aruba Art Fair (AAF) hadden georganiseerd, dus vond hij dat geen goed idee, maar zij zette toch door. Dus werkten ze aan een concept voor de rotonde met alles wat er rond San Nicolas gebeurt: muziek, kunst en cultuur. Zo hadden ze bedacht dat er een 360 graden piano om de rotonde heen moest komen met carnavalsmaskers, verf-materiaal en kerstballen, met in het midden een grote kerstboom. Gekoppeld aan het ontsteken van de verlichting op de rotonde, bedacht hij dat het leuk zou zijn om op 8 december ook een kerstdiner te houden voor minder bedeelde kinderen en aansluitend een kerstmarkt, een Christmas Fair.

Christmas Fair

Nadat ze het proces waren gestart voor de vergunning-aanvraag heeft echter een

andere groep de rotonde gekregen, maar de Christmas Fair stond al in de startblokken, er was geen weg terug. In totaal zijn er tot nu toe twintig ambachtslieden die zich hebben aangemeld, er zijn ook vijftien ambachtelijke food vendors, drie food trucks en de organisatie is nu bezig met het zoeken van een pop-up restaurant. Voor het pop-up restaurant, wat tijdens de AAF een groot succes was, kon de organisatie de Divi Resorts groep niet inschakelen omdat deze die avond niet beschikbaar was. De organisatie probeert een andere mogelijkheid te bedenken zodat ze deze plek kunnen transformeren tot een pop-up restaurant. Bolivar legt uit dat de lokale food vendors uitsluitend traditionele kerstgerechten, hapjes en dranken gaan verkopen. “Dan moet je denken aan ayaca’s, kerstham en zelfgemaakte ponche crema”, zegt hij. Daarnaast zijn er kerstkoren en live optredens en shows gepland. Met deze grote kerstmarkt wil de organisatie de gemeenschap van San Nicolas bedanken dat AAF met open armen is geaccepteerd en wil ook het kerstgevoel samen met de stad vieren, zo legt hij uit. Naast de kerstmarkt wordt ook een kerstdiner voor een

Foto: Melissa Stamper

groep kinderen uit de buurt gehouden, het zogeheten ‘Haci un mucha feliz’ project van de organisatie.

Maak een kind blij

Bolivar startte in 2016 het project ‘Haci un mucha feliz’ waarbij de organisatie donaties inzamelde om minder bedeelde kinderen in San Nicolas een kerstdiner te geven met kerstcadeaus. Door alle onduidelijkheid over het wel of niet doorgaan van AAF in 2017 heeft de organisatie het project vorig jaar moeten staken. Dit jaar is het wel gelukt en zijn er 100 kinderen uit de buurt uitgenodigd voor een kerstdiner, speciaal voor hen in een restaurant setting, waarbij zij ook cadeaus krijgen en op de foto gaan met de kerstman. Hiervoor maakt de organisatie ook gebruik van het Adopt an Angel-idee waarbij mensen een donatie kunnen geven en hun logo of naam komt dan op een verlichte

engel van 1.80 meter hoog te staan die in de Promenade neergezet wordt. “Andere bedrijven of organisaties geven ook donaties in de vorm van producten of cadeaus voor de kinderen, deze zijn ook van harte welkom”, zegt hij.

‘Light up’ Promenade

“We willen een kerststad van San Nicolas maken en de Promenade verlichten.” Van 8 december tot 6 januari zijn de straten van San Nicolas in kerstsefeer. Zo komen er verschillende verlichte ‘props’ en ‘backdrops’ in de Promenade en wordt er zelfs een enorme kerstbal met lichtjes geplaatst waaronder mensen kunnen poseren voor een foto. Waar die geplaatst wordt wil de organisator nog niet bekendmaken. Veel van de verlichting komt nu nog binnen, zodat ze deze dagen nog hard aan het werk zijn om zaterdag alles af te hebben. Hij legt uit dat Dienst Openbare Werken (DOW)

Foto: Melissa Stamper

hen goed heeft geholpen met materiaal dat ze in bruikleen krijgen om de straten te kunnen versieren. Bolivar denkt nu al na over hoe hij volgend jaar deze kerstmarkt groter kan maken, het materiaal kan hergebruiken en anders kan versieren.

Op deze manier wil de organisatie San Nicolas aantrekkelijk maken voor het publiek en voor investeerders. “We zijn al begonnen met murals te maken in de stad, er is al interesse van investeerders maar hoe meer evenementen met toegevoegde waarde er georganiseerd worden, hoe meer mogelijkheden voor economische impulsen er komen om het bedrijfsleven in de stad te doen herleven”, aldus Bolivar.

Foto: ArtisA

Schets voor rotonde San Nicolas.

De Christmas Fair vindt plaats aanstaande zaterdag 8 december vanaf 19.00 uur,

de Promenade blijft tot en met 6 januari verlicht en toegankelijk voor het publiek.

DOW: Cumana-rotonde af voor feestdagen

Foto: Melissa Stamper

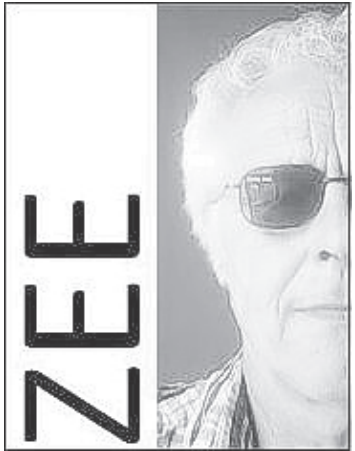
ORANJESTAD — Dienst Openbare Werken (DOW) kondigt aan dat er grote werkzaamheden plaatsvinden bij de rotonde voor het ex-Codemsa gebouw op Cumana. Dit om te zorgen dat de wateroverlast na regenbuien, definitief verleden tijd is na de feestdagen. De weg naar Oranjestad wordt deze week weer geopend voor verkeer, maar tegelijk wordt het deel richting Sta.Cruz afgesloten voor werkzaamheden. Voor de rotonde, onderdeel van de Watty Vos ringweg, zijn afwateringsplannen ontworpen door buitenlandse experts, die geïmplementeerd moeten worden door aannemer Mota-Engil. Omdat de rotonde, die steeds onderloopt na regenbuien, elke keer afgesloten moet worden, was Infrastructuur-minister Otmar Oduber (POR) het zat en heeft de aannemer een boete opgelegd voor de te traag lopende werkzaamheden. De ringweg, inclusief rotondes en ‘fly-overs’ zou augustus volgend jaar gereed moeten zijn.

ZEE

Ik ben het zat

Nico van der Zee spreekt in deze column regelmatig zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

Europa kreeg te maken met protesten van mensen in gele hesjes. In Frankrijk ging het er gewelddadig aan toe, buiten Frankrijk was het redelijk rustig. Het protest heeft dan ook een Franse oorsprong. Oorspronkelijk demonstreerden daar vrachtwagenchauffeurs tegen hoge benzineprijzen. Zij trokken de gele hesjes uit het ongevalenkistje aan. Het protest breidde zich uit, het ging al lang niet meer over benzineprijzen, maar over veel meer onderwerpen. Journalisten wisten er geen raad mee, konden het protest niet duiden, wezen naar een Nederlandse vrouw met hesje als toppunt van onduidelijkheid. ‘Ik ben het zat’ had zij op een

bord geschreven. Misschien is dat ook wel de kern van de zaak: veel mensen leven met een groot algemeen ongenoegen, ze zijn het zat. Populisten kennen dat ongenoegen, maken er gebruik van om hun eigen doelen te realiseren. Het is de schuld van de vreemdelingen, van de Islam, van Europa. Maar het ongenoegen heeft een heel andere oorzaak. Die oorzaak zit in een tweedeling

van de maatschappij, een tweedeling in deelnemers en losers. In opkomende economieën ontstaat een nieuwe middenklasse, in Europa valt de onderlaag van de middenklasse weg. Die mensen verliezen hun banen aan lage lonenlanden, aan Oost-Europese chauffeurs en bouwvakkers. In Europa is een klasse ontstaan van mensen die constant te maken hebben met uitkeringen, flexwerk, voedselbanken en schuldsaneringen. Die mensen zitten in een uitzichtloze situatie. Dat ongenoegen is niet Europees, het is onder meer de basis van het succes van Donald Trump. Die probeert met importheffingen banen terug te halen naar Amerika, maar het is de vraag of dat de oplossing vormt. General Motors schrapt Amerikaanse banen omdat het staal te duur wordt door importheffingen die juist bedoeld

waren om de Amerikaanse staalindustrie te stimuleren. Op Aruba heb ik nog geen gele hesjes kunnen waarmaken. Dat zou natuurlijk kunnen komen omdat wij geen verliezende onderklasse hebben. Was dat maar waar. Iedere maand publiceert het CBS de minimumbedragen die nodig zijn om als gezin rond te komen. Telkens is dat een beetje meer dan 4000 florin. De grote meerderheid van de Arubanen komt niet met 4000 florin thuis. Om dat bedrag te bereiken is het noodzakelijk dat beide partners in een gezin in loondienst gaan en zelfs dan is het vaak niet mogelijk om aan dat minimumbedrag te komen. De werkloosheid onder bepaalde groepen jongeren is groot, de schooluitval is enorm. Ook op Aruba bestaat een klasse van mensen in een uitzichtloze, armoedige situatie. Het is elegant om na het sig-

naleren van een probleem vervolgens een oplossing te presenteren. Dat kost me moeite, dat gaat niet lukken. Onderwijs dat goed aansluit bij de Arubaanse jeugd is een vereiste. Meer mensen aan een diploma helpen, is een deel van de oplossing. Dat lukt overigens niet door maar klakkeloos meer mensen naar niet-passend onderwijs te dirigeren. Minder arbeidsmigranten betekent dat meer Arubanen aan de slag kunnen, maar veel bedrijven doen juist een beroep op arbeidsmigranten omdat onze landgenoten niet dat werk willen doen voor de beloning die er tegenover staat. Dat we hier geen gele hesjes hebben gezien, komt omdat Europa ver weg is, buiten de belevingswereld van veel Arubanen, niet omdat het Europees-Amerikaanse probleem van de maatschappelijke tweedeling hier niet zou bestaan.

Kooyman opent vestiging op Barbados

ORANJESTAD — Na Aruba, Curaçao, Bonaire en St. Maarten krijgt ook Barbados een eigen Kooyman-winkel. De bouwmarkt begint in het eerste kwartaal van 2019 met de bouw van een megastore op het Engelstalige Caribische eiland. Als alles goed gaat, zal de winkel naar verwachting in het eerste kwartaal van 2020 zijn deuren openen.

Dat bevestigt ceo Herbert van der Woude. Met de bouw van de megastore is een investering van 40 miljoen dollar gemoeid. “Het overgrote deel gaat naar de aankoop van de grond, de bouw van het pand en de inventaris. Een deel ervan is voor werkkapitaal en de voorraden. Er wordt deels gefinancierd uit eigen middelen, de rest is een banklening, waarvan een deel een lening op de Curaçaose financiële markt en een deel op Barbados”, legt Van der Woude uit.

Kooyman is voor de nieuwe winkel een samenwerking aangegaan met Massy Group uit Trinidad, een conglomeraat dat actief is in de Engelssprekende Caribische eilanden. De groep is beursgenoteerd en is onder meer actief in de food retail en heeft auto-agentschappen. “Het is een grote investeerder op Barbados.” De hoofdrede van de uitbreiding buiten de grenzen van de Nederlands-Caribische eilanden is de groeiambitie van het bedrijf. “We zien dat we een succesvol concept hebben. Kooyman heeft lokaal een vrij groot

marktaandeel, maar het is moeilijk om lokaal te blijven groeien. Om geen ongezonde situatie te creëren, boren we een nieuwe geografische markt aan, in plaats van dat we nog dieper in de bestaande markt gaan zitten. Een paar jaar geleden zijn we aan de slag gegaan met het zoeken naar nieuwe markten.” Bijkomend voordeel van de uitbreiding is dat Kooyman door de grotere schaal nog interessanter wordt voor leveranciers om zaken mee te doen. “Dat vertaalt zich ook in betere condities”, zegt de ceo.

Ladies & Children Wear • Lingerie • Toys • Household Articles

Giselle ta cla pa fiestanan di Fin di Aña. Pa sinterklaas nos tin un surtido grandi di coi hunga y weganan. Nos tin pa baby, mucha hombre y mucha muher. Na Giselle nos ta lora tur regalo gratis.

Nos tin un variacion grandi di paña pa baby, mucha, dama y caballero. Sapato halto, sandalia, slof den hopi model, tas den tur color.

Y nos departamento di casa ta warda bo, nos tin set di laken, comforter, mat pa dilanti cama, set di mat pa baño y hopi otro mat mas, cortina pa cushina, pa baño, pa camber y sala, tin loper, paña pa mesa hopi estilo.

UN REGALO CU TUR HENDE TA GUSTA TA UN CADEAUBON Y SEMPER E TA HOPI APRECIA

Y hopi mas. Pasa y convence bo mes cu ta na Giselle bo mester ta.

Advertorial

EQ3 Aruba introduceert Divano Lounge

ORANJESTAD — Op zaterdag 1 december hield EQ3 Aruba een introductieavond om Divano Lounge, een nieuwe lijn modern buitenmeubilair, aan het publiek te introduceren.

EQ3 Aruba, dat bekend staat om een uitgebreide collectie modern meubilair en accessoires, organiseerde een goedbezochte avond waarbij DJ Version voor gezellige muziek zorgde, The

Wine Room voor Sangria en wijnen en Senses Fine Dining Restaurant zorgde voor de luxe snacks. Manager Rene van der Mijde is bijzonder blij met deze aanvulling. “Het vult onze

collectie naadloos aan en voldoet volledig aan onze hoge kwaliteitseisen. Bovendien is de prijsstelling zeer scherp en daarom hebben wij ook hoge verwachtingen van deze prachtige meubels die elke woning, van binnen of buiten, zullen completeren”, vertelt van der Mijde. EQ3 heeft een ruime voorraad van Divano Lounge meubels

maar mochten de klanten een specifieke kleur willen, dan kan EQ3 op bestelling hiervoor zorgen.

Divano Lounge
Divano Lounge specialiseert zich al jarenlang in gestoffeerd tuinmeubilair dat gemaakt is met de beste materialen in combinatie met hooggeschoold vakman-

schap. Divano Lounge is een wereldleider in volledig gestoffeerde tuinmeubels en staat bekend om de unieke zachte meubelstof ‘Sunbrella’. Sunbrella-vezels worden in hoogwaardige kleurstoffen gedrenkt, tijdens het daadwerkelijke productieproces wanneer het acryl nog vloeibaar is. Het resultaat hiervan is dat het garen

van de stof helemaal tot in de kern is gekleurd, zodat de oorspronkelijke levendigheid altijd blijft. Sunbrellastoffen zijn UV-bestendig, Water- en vlekbestendig, zijn van ademend materiaal, is schimmelbestendig en makkelijk te onderhouden en absorbeert geen geuren. Alle vloeistoffen gaan door het materiaal heen en het

materiaal is zo ontworpen dat het meubelstuk binnen dertig minuten weer volledig droog is.

Voor meer informatie over EQ3 en Divano Lounge, ga naar www.eq3aruba.com, bel 583-3373 of bezoek de winkel bij de Antraco Mall. EQ3 is van maandag t/m zaterdag open.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Kibrahacha	583-4908
Brandweer	911	Maria	585-8145
Politie O'stad	102	Noord	586-4606
Politie San Nicolaas	104	Oduber	582-1780
Politie St.Cruz	105	Paradera	588-6638
Politie Noord	107	San Lucas	584-5119
Tipline Politie	11141	San Nicolaas	584-8186
Ziekenhuis	527-4000	Santa Anna	586-8181
Dierenarts	585-0400	Santa Cruz	585-8028
Elmar centraal	523-7100	Seroe Preto	584-4833
Elmar storing	523-7147	Trupiaal	583-8560
WEB Aruba	525-4600		
SETAR	582-2116	— Mortuariums —	
Taxi (TAS)	587-5900	Ad Patres	584-2299
Taxi (ATT&T)	582-2010	Aurora	588-6699
Taxi (PTS)	588-0035	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Kankerbestrijding	582-0412		
Stichting SAMBA	582-0903	— Stichtingen —	
		Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
— Oranjestad —		Fundacion Respetami	582-4433
Ambulance	582-1234	Zwanger? Fundacion	
BGD Oranjestad	527-2782	CIZKA	583-0331
Veterinaire Kliniek	582-1720	Fundacion Diabetico	593-0507
Animal Shelter	582-1623	Arubano	593-4928
		Twelve Step Meeting	
— San Nicolaas —		AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Ambulance	584-5050	Fundacion Amor Pa	568-4739
Centro Medico	523-8833	Prohimo	564-8849
BGD San Nicolaas	527-2782	NA Acceptance Group	565-7500
Serlimar	584-5080	Fundacion Centro	
		Ecologico Aruba	562-8984
— Botica —		Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen	
4 Centro Medico	584-5794	minderjarigen	588-1010
Aloë	584-4606	Fundacion C.V.A. voorkomen	
Central	585-1965	en zorg voor stroke	567-7004
Dakota	588-7364		
Del Pueblo	582-1253		
Eagle	587-9011		

Het weer

WOENSDAG			
5 DECEMBER 2018			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 18 en 26 km/u.			
Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
29°	32°	18 km/u	25%
Zonsopgang	Zonsondergang	UV index	
06:48	18:13	10 v/d 10	

WOENSDAGAVOND			
Bewolkt met wind vanuit het Oostnoordoost tussen 18 en 26 km/u.			
Min Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
25°	27°	18 km/u	25%
Maansopgang	Maansondergang		
05:14	17:10		

Aankomsttijden
Cruiseschepen
Dinsdag, 04 dec '18
Celebrity Silhouette 10.00 – 23.59
Woensdag, 05 dec '18
Mein Schiff 5 07.30 – 19.00 Freedom Of The Seas 07.00 – 23.00 Freewinds 06.00 – ****
Donderdag, 06 dec '18
Caribbean Princess 07.00 – 17.00
Vrijdag, 07 dec '18
Geen cruiseschepen in poort

Dienstdoende huisartsen
Dinsdag 04 december 2018
Huisarts nachtdienst - Oranjestad
Huisartsenpost Hospitaal 527-4580
Dr. Rolfast
Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Centro Medico
San Nicolaas
Dr. Giel
Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst
San Nicolaas
Botica San Nicolas 584-5712
Apotheek nachtdienst Oranjestad
Botica Eagle 587-9011

BVN			
15:30	Sesamstraat	6:00	VRT Journaal
15:45	Sesamstraat 10 voor...	6:45	De Wereld Draait Door
15:55	Het Klokhuis	7:35	NOS Journaal
16:10	NOS Jeugdjournaal	8:00	Weerbericht Europa/Afrika
16:15	Blokken	8:00	Tussen Kunst en Kitsch
16:45	Thuis	8:50	2Doc: Protocol van mijn vader
17:10	Het Sinterklaasjournaal	9:45	Nieuwsuur
17:20	EenVandaag	10:30	Weerbericht Amerika/Caribiën
17:45	Dagelijkse Kost	10:35	Opsporing Verzocht Internationaal
18:00	VRT Journaal	10:40	Met het Mes op Tafel
18:45	De Wereld Draait Door	11:05	Pauw
19:35	NOS Journaal	12:00	VRT Journaal
20:00	Weerbericht Europa/Afrika	12:30	Van Gils & Gasten
20:00	Tussen Kunst en Kitsch	13:15	Het Sinterklaasjournaal
20:50	2Doc: Protocol van mijn vader	14:00	NOS Journaal
21:45	Nieuwsuur	14:20	BinnensteBuiten
22:30	Weerbericht Amerika/Caribiën	14:45	Tijd voor MAX
22:35	Opsporing Verzocht Internationaal	15:25	Zapp Sinterklaasfeest
22:40	Met het Mes op Tafel	16:20	NOS Jeugdjournaal
23:05	Pauw	16:25	Blokken
		16:55	Thuis
		17:20	EenVandaag
		17:45	Dagelijkse Kost
		18:00	VRT Journaal
		18:45	De Wereld Draait Door
		19:35	NOS Journaal
		20:00	Weerbericht Europa/Afrika
		20:05	Sinterklaas wie kent hem niet?
		21:00	Kinderziekenhuis 24/7
		21:50	Nieuwsuur
		22:35	Weerbericht Amerika/Caribiën
		22:40	Keuringsdienst van Waarde: terug naar de basis
		23:05	Pauw

COLOFON	
Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V. Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368	Administratie Algemeen: Rushilene Lejuez rlejuez@amigoe.com (advertentie)
Bilderdijkstraat 16 Postbus 323, Oranjestad, Aruba	Administratie: Zulaika Kelly zkelly@amigoe.com (abonnement)
Directie: Michael Voges mvoges@amigoe.com Grecia Willems gwillems@amigoe.com	Zulma Kock avisoaruba@amigoe.com (layout)
Redactie: Melissa Stamper (eind redacteur) Mirte de Rozario Nadine Salas Ariën Rasmijn arubaredactie@amigoe.com	Distributie: Zulma Kock abonnementaruba@amigoe.com
Verkoop Algemeen: Calisa Roosberg croosberg@amigoe.com Stephanie Bislip sbislip@amigoe.com	Printer: Caribbean Speed Printers NV Aruba
AOS Magazine, Social Media & Marketing Coordinator Tiziana La Torre tlatorre@amigoe.com	Klachten over bezorging? Mail naar: klachtenaruba@amigoe.com
	Kantooruren: Maandag t/m Vrijdag 8:00 am – 4:30 pm
	Bankrekeningnummers: Caribbean Mercantile Bank #20651903 Banco di Caribe # 81027801 RBC #100031723 Aruba Bank # 6000400190

RdK trekt streep door ‘early step-in’-traject

WILLEMSTAD — Refineria di Kòrsou (RdK) heeft vorige week besloten het ‘early step-in’-traject te stoppen. Dat zei interim-directeur Marcelino ‘Chonky’ de Lannoy gisterochtend in de Staten. Dit betekent dat de RdK op zoek gaat naar een longterm strategische partner die ook bereid is om voor het verstrijken van het leasecontract met de huidige uitbater PdVSA de exploitatie van de raffinaderij over te nemen.

De Centrale Commissie in de Staten vergaderde over de zoektocht naar een strategische partner met de verantwoordelijke minister van Algemene Zaken, Eugene Rhuggenaath (PAR). De vergadering was aangevraagd door de MAN-fractie. Rhuggenaath gaf aan het begin van de vergadering het woord aan de interim-directeur van de RdK. Over dertien maanden loopt het leasecontract van PdVSA af. Volgens De Lannoy heeft het weinig zin om in de korte tijd die nog rest op zoek te gaan naar een partij die tot eind 2019 wil bijspringen. De onderhandelingen op zich zullen tijd vergen. Daarom is vorige week besloten om dit traject, dat parallel loopt met de zoektocht naar een partner voor de lange termijn, te stoppen. Afhankelijk van hoe de onderhandelingen zullen gaan, zal de RdK

op zoek gaan naar een partij die ook vóór 1 januari 2020 de exploitatie van de raffinaderij wil overnemen. De Lannoy stond tevens stil bij de huidige uitdagingen van de Isla-raffinaderij. Zoals bekend staat de raffinaderij stil. Behalve de financiële problemen van PdVSA wordt de Isla ook geplaagd door een beperkte toevoer van utiliteiten. Die utiliteiten worden geleverd door RdK-dochtermaatschappij CRU. Zonder elektriciteit, water, stoom, gecompriëerde lucht en zout water voor de afkoeling van de machines kan de raffinaderij niet draaien.

Kritisch
Volgens De Lannoy wordt er 24/7 aan gewerkt om de stoomproductie van de CRU op niveau te brengen, zodat de raffinaderij kan opstarten. Naar verwachting zal deze

eind van de maand worden opgestart. De problemen zijn dan echter niet voorbij. “De productie van utiliteiten is kritisch en zal kritisch blijven”, aldus De Lannoy. Met de huidige productie-eenheden heeft de CRU geen flexibiliteit om enkele machines uit het productieschema te halen voor een preventieve onderhoudsbeurt. De raffinaderij wordt namelijk de dupe als één van de machines niet in gebruik is. Daarnaast is het type brandstof waarop de productie-eenheden draaien, een soort asfalt, niet meer geschikt om in de boilers te verbranden. Door dit type asfalt moeten de machines na drie tot vier maanden uit de roulatie vanwege defecten. “Dit is niet normaal.”

Omkoping
Tijdens de vragenronde stonden verschillende Statenleden stil bij de geruchten van omkoping binnen de RdK. Directeur Roderick van Kwartel is verplicht met vakantie zolang het onderzoek naar deze aantijgingen loopt. Er stond vanmiddag om 16.00 uur ook een Statenvergadering gepland over dit thema. Amparo dos Santos van KdNT vond het

vreemd dat Van Kwartel niet aanwezig was. Het Statenlid stelde dat de RdK-directeur naar huis is gestuurd omdat hij het lucratieve contract van Clift Christiaan, de trekker van de toekomstscenariò's van de raffinaderij, niet wilde tekenen. Dos Santos noemde verschillende mensen corrupt, waaronder RdK-commissaris Leo Rigaud. Volgens het KdNT-Statenlid zal deze regering geen strategische partner voor de raffinaderij vinden omdat het kabinet internationaal bekendstaat als corrupt.

MFK
De MFK-fractie was vanmorgen niet aanwezig. Als reden geeft de oppositiepartij in een brief aan de pers aan dat ze vanwege het handelen van de Statenvoorzitter wegblijft. De MFK heeft op 14 november een vergaderverzoek rond de omkopingspoging binnen de RdK ingediend. Op 15 november heeft de MAN een vergaderverzoek over de RdK aangevraagd. Dit verzoek is eerder op de agenda geplaatst, volgens de MFK met de bedoeling om de vergadering die de fractie heeft aangevraagd te saboteren.

Feestelijk spantenbier ‘The Shore’

Foto: Eizael Sambo

32 luxieuze appartementen worden bij Blue Bay aan het strand gebouwd.

WILLEMSTAD — ‘The Shore’, het luxieuze appartementencomplex in aanbouw bij Blue Bay Resort, heeft het hoogste punt bereikt. Dit werd vrijdag met een passende spantenbier-ceremonie en het bijbehorende glaasje gevierd.

Het bouwproject zit keurig op schema en wordt eind 2019 opgeleverd. De bouw van ‘The Shore’ is met de inzet van ongeveer 100 werknemers een boost voor de Curaçaose werkgelegenheid. Ook de economie krijgt een duw in de goede richting met de grote inzet van lokale ondernemers bij het project. Reden waarom minister van Economische Ontwikkeling, Steven Martina (MAN), samen met directeureigenaar van Blue Bay, Sepp Koster, een toe-

spraak hield en een toost uitbracht op een succesvolle afronding in 2019.

Met de 32 luxe appartementen focust Blue Bay op het hogere segment. Meer dan de helft van de appartementen is ondertussen verkocht, aan Canadese, Amerikaanse, Duitse en Nederlandse kopers.

Dankzij een partnerschap met financier Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC) is op 1 februari jl. het

startsein van de bouw gegeven. Architectenbureaus Bo! Arkitektura en Studio Acht werkten aan het tot stand komen van het ontwerp, waarbij de Nederlandse interieurarchitect Osiris Hertman leiding gaf bij materiaalkeuzes en detaillering.

Lokale aannemer DS Construction is verantwoordelijk voor de bouw en afbouw van de appartementen, terwijl 7Global Construction NV de bouw en afbouw van het zwembad verzorgt. Verschillende lokale leveranciers zijn bij het project betrokken waaronder Brugman Keukens, Wimco en Betonindustrie Brievengat.

Vonnis Cheri in fraudezaak Valencia bij verstek

WILLEMSTAD — De geschorste directeur van de Toelatingsorganisatie Curaçao (TO), Esther Cheri, kon gistermiddag niet aanwezig zijn bij de uitspraak in de zaak Valencia tegen haar. Zij moest plotseling naar Nederland reizen vanwege de begrafenis van een familielid vandaag, weet de Amigoe. Het gerecht werd hiervan op de hoogte gesteld. Ook haar advocaat Eldon ‘Peppie’ Sulvaran is uitlandig en advocaat Athena Sulvaran occupeerde voor hem.

Rechter Mauritsz de Kort heeft om 13.30 uur, dus na het drukken van deze krant, het vonnis bij verstek uitgesproken. Als het aan de officier van justitie Bas van de Vliet ligt – die inmiddels terug is naar Nederland – moet Cheri zes maanden celstraf uitzitten en wordt zij voor drie jaar uit haar ambt ontzet. Het Openbaar Ministerie acht bewezen dat zij zich meerdere keren schuldig heeft gemaakt aan misbruik van haar functie (dossiers Zheng, Teng, Baroud, Obersi/Sawilani en Yong Zhu), mensensmokkel en onjuiste gegevensverstrekking (beide onderdeel van dossier Baroud) en aan het eenmalig aannemen van steekpenningen (Zheng). Wel is vrijspraak geëist voor valsheid in geschrifte met betrekking tot acht ver-

gunningen (Obersi/Sawilano). Cheri heeft volgens de officier haar voorbeeldfunctie niet waargemaakt. “Voorts valt op dat zelfs als alle gevallen van belangverstrengeling zijn voorgehouden, zij daar nog niet van inziet dat dit niet kon. Dat alles vindt het OM strafverhogend.” Als strafverlagend wordt meegenomen de impact die deze zaak heeft gehad op Cheri en haar omgeving, en het feit dat zij al een tijd zonder baan zit. Om tot een passende strafeis te komen, hield Van de Vliet rekening met een aantal factoren, waaronder de richtlijnen. Hij vergeleek deze zaak met een zaak op St. Maarten waarbij immigratieambtenaren op 2 augustus 2017 – variërend van twintig tot veertien maanden en vrijspraak –

zijn veroordeeld voor mensensmokkel en ambtelijke corruptie. Sulvaran pleitte voor vrijspraak, dan wel ontslag van alle rechtsvervolgning. “Criminal law is selective. It is like a net that only tries to catch the little fish, while it leaves the big fish in the ocean”, zo begon hij zijn pleidooi, met een uitspraak van paus Franciscus. Op de eerste plaats wil hij dat het OM niet-ontvankelijk wordt verklaard. Het OM doet aan willekeur en meet met verschillende maten. Zo zijn de oud-ministers van Justitie niet vervolgd. Bovendien hebben zelfs de procureur-generaal (PG), Guus Schram, en diens vrouw Simone onjuist opgemaakte vergunningaanvragen ingediend om hier te komen werken. Sulvaran stond bovendien stil bij het versoepelde (onduidelijke) vreemdelingenbeleid, geïntroduceerd door toenmalig minister Nelson Navarro. De bij de uitvoering van het beleid betrokken ambtenaren worden wel vervolgd, maar de kopstukken van dit al jarenlang durende beleid, die exact dezelfde handelingen

hebben uitgevoerd en daarbij een voorbeeldfunctie hebben, worden niet vervolgd, benadrukte hij. “Het is net als in het geval dat het OM de organisator of het kopstuk van een drugstransport niet vervolgt, maar de bij de verzending betrapte verdachte wel. De niet-ontvankelijkheid is dan de enige denkbare sanctie, aldus ook het hof.” Sulvaran haalde daarbij een vonnis uit 1997 aan. Uit getuigenverhoren blijkt voorts buiten twijfel dat Justitie-ministers illegalen legaliseerden, zonder te onderzoeken of aan de voorwaarden was voldaan. “Willekeur hoeft niet eens bewezen te worden. Indien willekeur al aanneemelijk is dan zal de niet-ontvankelijkheid van het OM het rechtsgevolg moeten zijn.”

Pardon
Sulvaran verzocht het gerecht om bij een eventuele veroordeling de wet toe te passen en Cheri rechterlijk pardon te geven. Dat is bij wet mogelijk als er sprake is van gedoogbeleid door de overheid. Zij wordt dan schuldig verklaard zonder oplegging van straf.

Komende dagen weinig stroomreserve

WILLEMSTAD — Uit de capaciteitsprojectie van nutsbedrijf Aqualectra blijkt dat de stroomreserve tot en met woensdag laag is. Dat betekent dat het overheidsbedrijf stroomonderbrekingen niet kan uitsluiten.

Vanwege een technische storing aan een van de dieselcentrales op het Isla-terrein is de stroomreserve minimaal. Ook is de wind wisselvallig waardoor het bedrijf niet exact weet wat de stroomcapaciteit van de windmolens zal zijn. Aqualectra roept consumenten daarom op deze week nog

efficiënter met het stroomverbruik om te gaan. Aqualectra publiceert welkelijks een schema waarin de geprojecteerde capaciteit en vraag naar stroom worden weergegeven. De beschikbaarheid van stroom hangt grotendeels af van de productiecapaciteit van de eenheden. In het schema staat verder de dagelijkse

piekhoeveelheid stroom aangegeven, net als de productie van stroom bij de fabrieken aan de Dokweg, de dieselinstallatie op het Isla-terrein en de gasturbine bij Mundu Nobo. Daarnaast wordt ook de productiecapaciteit door de windmolens bij Tera Korá genoemd en die door CRU en de Aggreko's. Op de website van Aqualectra staan onder andere tips om op het gebruik van stroom en water te besparen.

3 verkeersdoden op 1 dag

WILLEMSTAD — Curaçao heeft zondag zijn veertiende, vijftiende en zestiende verkeersdoden gekend. Een zestienjarige jongen is op de F.D. Rooseveltweg ter hoogte van pompstation Sta. Maria door een minivrachtwagen doodgereden en het inhalen van voertuigen op Bándabou werd opnieuw de dood van – dit keer – twee bestuursters, van 57 en 32 jaar oud.

De politiecentrale kreeg zondag om 06.21 uur een melding binnen over het ernstige verkeersongeval op de Weg naar Westpunt, ter hoogte van Daniël. Het betrof een frontale botsing tussen twee personenwagens. De bestuursters verkeerden in zeer kritieke toestand. De politie schakelde de ambulance in. Bij aankomst constateerde het ambulancepersoneel dat zij weinig konden betekenen voor de slachtoffers; zij gaven al geen teken van leven meer. De politiearts constateerde vlak daarna de dood van Caroline Rosan Augusta Fraay-Soemanta, geboren op 5 mei 1961, en Aydeline Ster, geboren op 19 juli 1986. Uit het preliminair onderzoek van de politie blijkt dat ‘de chauffeur die richting Bándabou reed een voertuig wilde inhalen en frontaal op de tegenligger botste, waardoor beide bestuursters ernstige verwondingen opliepen en ter plekke

overleden’. Een medewerkster van de communicatieafdeling van de politie: “Het is vooralsnog onduidelijk wie de inhaalmanoeuvres heeft gedaan. Dat is nog in onderzoek.” De verkeerspolitie is daarmee belast.

Sta. Maria
Om 17.16 uur kreeg de politiecentrale nog een melding binnen over een verkeersongeluk in Sta. Maria. Daar troffen agenten midden op de weg een jongeman aan die hevig bloedde en ernstige verwondingen aan zijn hoofd had. De ambulance werd ingeschakeld en hij werd met spoed in zeer kritieke toestand naar de afdeling spoedeisende hulp van het ziekenhuis gebracht voor medische behandeling. Rond 18.00 uur kreeg de politiecentrale een melding binnen dat hij in het ziekenhuis aan zijn verwondingen was bezweken. Uit een voorlopig onderzoek

van de politie blijkt dat hij zonder op te letten de straat was overgestoken, precies op het moment dat een minivrachtwagen naderde, die vanuit de luchthaven richting Palu Blancku reed. Het gaat hier om de op Bonaire geboren zestienjarige Mijael Giar Yarsmir Pietersz, die volgende week donderdag zijn zeventienjarige verjaardag zou vieren. De verkeerspolitie is tevens met het onderzoek naar dit ongeluk belast.

Sociale media
Er zijn video-opnames van het fatale ongeluk op de Rooseveltweg op sociale media verspreid. Deze trend van de laatste tijd zorgt voor ernstige traumatische gevolgen voor de nabestaanden van slachtoffers in het bijzonder, en voor de samenleving – waaronder kinderen – in het algemeen. Bronnen melden dat het slechte nieuws dat de jongeman was overleden al schokkend genoeg was voor zijn schoolgenoten. Bovendien krijgen zij nu te kampen met de verschrikkelijke beelden van het ongeluk, die nu in hun hoofd blijven hangen, met alle traumatische gevolgen van dien. Zij worden opgevangen.

Zr.Ms. Zeeland voor het eerst op Curaçao

Foto: John Jairo Herrera

WILLEMSTAD — Zr.Ms. Zeeland, het nieuwe stationsschip van Defensie in het Caribisch gebied kwam gisterochtend voor het eerst binnen op Curaçao. De Zeeland wordt als ‘stationsschip in de West’ bijna vijf maanden ingezet om drugstransporten te onderscheppen en de kustwacht te ondersteunen. Daarnaast kan het schip en haar bemanning bijstand verlenen na bijvoorbeeld een natuurramp.

Het schip is uitgerust met twee Frisco-boten, een mari-niers die andere schepen

kopter en een speciaal guard team, bestaande uit mari-niers die andere schepen

kunnen boarden. De Zeeland is geen onbekende: in 2017 heeft zij samen met Zr.Ms.

Pelikaan noodhulp geleverd aan de Bovenwindse eilanden en Dominica, na de passages van de orkanen Irma, Maria en Jose. De Zeeland volgt zusterschip de Friesland op. Dat marineschip keert deze week terug in de thuishaven Den Helder.

Oproep politieke topconferentie

Oppositiepartijen Bonaire betwifelen nut politiek overleg

KRALENDIJK — De oproep van de regerende UPB (Union Patriótico Boneriano) aan alle partijen van Bonaire om deel te nemen aan een politieke topconferentie over de toekomst van het eiland is niet in goede aarde gevallen. De twee oppositiepartijen lieten vandaag weten niet aan het overleg te zullen deelnemen. Clark Abraham van de sociaaldemocratische Partido Demokrátiko Boneriano (PDB) noemt de uitnodiging een ‘politieke stunt’, terwijl fractievoorzitter Elvis Tjin Asjoe van de Movementu di Pueblo Boneriano (MPB) de top ‘onzinnig’ vindt.

Volgens Abraham zal het bestuur van de PDB de uitnodiging later deze week bespreken. Het Eilandraadslid zei een dialoog ‘altijd’ te verwelkomen maar plaatste vraagtekens bij het moment: “Er was nul dialoog in de aanloop naar het bestuursakkoord waarbij zowel de Eilandraad als de samenleving niet of nauwelijks betrokken was. Om nu vlak voor de verkiezingen ineens op te roepen tot een dialoog is niet serieus.” Ook Elvis Tjin Asjoe benadrukt dat zijn partij na de stembusgang graag wil samenwerken met anderen: “Met deze uitnodiging probeert men mensen

voor de gek te houden en ons af te schilderen als de partij die dwarsligt. Met haar politieke top heeft de UPB niets goeds in de zin. Er wordt hier een spelletje gespeeld.” Met de uitnodiging aan de andere partijen zegt de UPB te willen bouwen aan een consensus over de aanpak van belangrijke onderwerpen zoals infrastructuur en mobiliteit, de staatkundige structuur en economische ontwikkeling. UPB-leider James Kroon zegt zich ervan bewust te zijn dat het ‘niet gebruikelijk’ is dat partijen gezamenlijk overleggen. Volgens hem vindt het idee voor een politieke top zijn

oorsprong in de noodzaak om te komen tot een ‘nieuwe politieke aanpak’. “Gedurende de laatste drie jaar heeft de MPB die nieuwe politiek al gestalte gegeven en bedreven”, zo stelt Tjin Asjoe die erop wijst dat de oppositie de meeste moties van de coalitie loyaal heeft gesteund en alleen tegenstemde wanneer dat echt niet anders kon: “Wij zijn beslist niet overal op tegen en hebben constructief meegedacht met het Bestuurscollege.” Abraham en Tjin Asjoe stellen beiden voor om de dialoog op te schuiven tot na de verkiezingen wanneer de nieuwe machtsverhoudingen bekend zijn. “In de komende weken en maanden moeten we elk ons eigen programma opstellen en aan de kiezers voorleggen”, aldus Tjin Asjoe. Abraham is het daar mee eens en stelt dat de partijen zich nu van elkaar moeten onderscheiden om de kiezers een keus te geven: “Een dialoog is prima, maar dan wel na de verkiezingen en graag serieus.”

Na e-book met verhalen over wederopbouw

Pocketversie van ‘Resilience’ gepubliceerd

PHILIPSBURG — Op 6 september, precies een jaar na orkaan Irma, publiceerde Barbara van der Woude haar e-book ‘Resilience’. Het boek, dat bestaat uit een reeks interviews met ondernemers en bedrijfsleiders op St. Maarten over hun ervaringen na Irma, is sinds 1 december ook in pocketversie verkrijgbaar.

“Vooral hier op St. Maarten vroegen veel mensen om de papieren versie”, zei Van der Woude. “Maar ik wilde liever wachten tot na het orkaanseizoen.” De geïnterviewden in Resilience, waaronder Norman Wathey, William Welch, Ton van Kooten, Richard Gibson, Helma Etnel, Arun Jagtiani en Gee Money, hebben allemaal een eigen bedrijf of runnen een bedrijf op het eiland. Hun perspectieven zijn uniek, toch lijken hun verhalen op verschillende manieren op elkaar. “Ik denk dat ze allemaal enorme moed en doorzettingsvermogen hebben getoond. Toen ze besloten om te blijven en weer op te bouwen, was er geen ruimte voor aarzeling. Ik bewonder de manier waarop ze voor hun personeel zorgden, positief bleven en vooral wat ze hebben gedaan met het beetje wat ze hadden. Het is verbazingwekkend hoe inventief deze mensen zijn omgegaan met een ramp van deze omvang”, zei de auteur. Van der Woude verhuisde

onlangs naar St. Maarten. “Ik moet toegeven dat ik bang was voor wat ik na Irma zou vinden. Ik werd verliefd op het eiland tijdens een bezoek in januari 2017, en natuurlijk zag ik er niet naar uit om dat dromerige beeld in mijn gedachten te laten vervangen door verwoesting”, zei ze. Toch was ze aangenaam verrast toen ze afgelopen februari op het eiland aankwam. “Ja, ik zag de vernietiging en natuurlijk was het een klap voor mij. Maar wat me nog meer opviel, was de negatieve verslaggeving over St. Maarten. Het hele verhaal of het waar gebeurde verhaal werd eenvoudiger niet verteld, wat mij betreft. Zelf was ik vooral onder de indruk van de kracht, de mentaliteit en de vindingrijkheid van de mensen die ik ontmoette.”

Verbazingwekkende verhalen
“Neem bijvoorbeeld Restaurant Bacchus. De eigenaar verdedigde zijn eigendom fysiek en veerde behoorlijk succesvol weer op na de orkaan. Of neem Ennia, dat met een ‘claims bus’ op het eiland rondreed om klanten te bedienen die het kantoor niet konden bereiken. Of Loterie Farm, dat gebruik maakte van het puin dat Irma had gemaakt om nieuwe gebouwen te bouwen. Er zijn zoveel van die verbaazingwekkende verhalen! Ik kan zo nog uren doorgaan.”, concludeerde de schrijfster. Het boek is binnenkort ook verkrijgbaar bij Bruna op Curaçao.

Brandbrief Hotelvereniging Bonaire

Bonhata is wachten op overheidsbesluit ‘beu’

KRALENDIJK — Toerisme mag dan van levensbelang zijn voor de economie en samenleving van Bonaire, het uitblijven van actie door de plaatselijke overheid, die treuzelt met de implementatie van het Strategisch Toeristisch Masterplan, staat de verdere ontwikkeling van de sector in de weg. Precies een jaar nadat het in opdracht van de overheid opgestelde toeristische Masterplan voor de periode 2017-2027 werd gepresenteerd, laat de vereniging van Bonairiaanse hoteliers Bonhata weten het wachten ‘beu’ te zijn.

“Wij vinden het belangrijk dat er beweging komt en het Masterplan voorziet daarin. Wij hebben de overheid keer op keer gevraagd een besluit te nemen. De besluiteloosheid is een overkoepelende zorg”, aldus Bonhata-directeur Peter Jager die eind oktober de Eilandsraad opnieuw vroeg het Masterplan te behandelen. In een brandbrief schrijft de vereniging dat er het afgelopen jaar al veel had kunnen gebeuren. Bonhata stelt dat de inkomsten uit het toerisme

in tien jaar tijd bijna kunnen verdubbelen. Het Masterplan wil Bonaire ontwikkelen tot een hoogwaardige bestemming door het massatoerisme aan banden te leggen en daardoor meer ruimte te scheppen voor natuur en cultuur. “Een aantal van onze leden raakt steeds meer geïrriteerd omdat zij de kwaliteit van het toeristische product achteruit zien hollen. Infrastructuur is een onderdeel van dat product. De talrijke kuilen in de wegen en straten van het eiland ge-

Kamer akkoord met begroting Koninkrijksrelaties

DEN HAAG — De Tweede Kamer gaf vandaag goedkeuring aan de begroting van Koninkrijksrelaties en de gerelateerde beleidsplannen van staatssecretaris Raymond Knops. Er was onvoldoende steun voor het amendement van de PvdA en Denk om de uitgaven voor kinderen op Bonaire, St. Eustatius en Saba met een miljoen euro te verhogen.

De behandeling was onderdeel van de stemmingen over de begroting van alle ministeries, die in september op Prinsjesdag bekend werden gemaakt. Debatten over de inhoud vonden de afgelopen maanden plaats. Het debat over Koninkrijksrelaties ging vooral over Venezuela, de wederopbouw van St. Maarten en de bestrijding van armoede in Caribisch Nederland.

Het amendement van de PvdA en Denk had betrekking op kinderen en was een vervolg op een jaarlijkse uitgave van een miljoen in 2015, 2016 en 2017. Dat ging

om een eenmalige investering voor drie jaar, die volgens beide partijen structureel zou moeten zijn. “Het is Unicef, uw belangrijkste partner, die zegt geld nodig te hebben om alle ambities te kunnen waarmaken”, zei PvdA-Tweede Kamerlid Atje Kuiken eerder dit jaar.

Volgens haar is er ook in 2018, 2019, en daarna structureel, een miljoen euro per jaar nodig. Het geld zou deels gebruikt kunnen worden om de coördinatie van alle projecten te verbeteren.

Volgens staatssecretaris Knops is er met de 3 miljoen euro al veel verbeterd, en zijn ook veel projecten nog niet afgerond, waaronder de aanschaf van schoolbussen op Bonaire.

“Op voorhand een miljoen vrijmaken terwijl al deze projecten lopen, past niet bij de ambities die ik heb”, aldus Knops die het amendement ontraadde. Uiteindelijk kregen PvdA en Denk alleen de steun van de SP, GroenLinks, Partij voor de Dieren en 50-plus.

Brandweer houdt ‘rope rescue’ training

KRALENDIJK — Het Brandweerkorps Caribisch Nederland (BKC�) organiseerde van 19 tot 29 november een ‘rope rescue’ training op Bonaire. Een groep van twaalf deelnemers volgde de training ‘rope rescue, level 1 and 2’ en rondde die met succes af. De deelnemers waren een werknemer van Nustar (Statia), een van Contour Global (Bonaire), een van het BKC� van Saba en negen van het BKC� van Bonaire. De deelnemers werden klaargestoomd om elementaire touwreddingsoperaties uit te kunnen voeren, gebruikmakend van geschikte apparatuur, methodes, protocollen en technieken.

Nationale ombudsman houdt spreekuur op Bonaire, Saba en Statia

KRALENDIJK — Deze maand zijn onderzoekers van de Nationale ombudsman in Caribisch Nederland. Ze houden spreekuren op Bonaire, Saba en Statia om klachten over de overheid in behandeling te nemen. De onderzoekers behandelen

problemen met bijvoorbeeld de Belastingdienst, het Openbaar Ministerie, politie, het Openbaar Lichaam en de Rijksdienst Caribisch Nederland. Vanmiddag vond het eerste spreekuur op Bonaire plaats bij Plaza Francisco

Chiku Goeloe in Antriol. Daar kan men ook nog zaterdag en maandag terecht van 09.30 tot 12.00 uur. Vrijdag is er spreekuur in Rincon in het Sentro Pastorial, van 14.00 tot 15.00 uur. De plaatsen en data

van de spreekuren worden ook met advertenties en spotjes op radio, tv en Facebook aangekondigd. Buiten de spreekuren kunnen burgers hun klachten indienen via de website, WhatsApp en via de telefoon.

Het Masterplan wil dat Bonaire de concurrentieslag kan aangaan met andere bestemmingen in de regio.

ven niet de uitstraling die wij zouden willen. Als wij niet snel gaan investeren in zaken zoals de duiklocaties en de natuur, dan hebben wij straks geen product meer dat de concurrentieslag kan aangaan met andere bestemmingen in de regio”, aldus Jager. De Bonhata-directeur pleit ook voor een beter toezicht op de inning van de toeristenbelasting en merkt op dat veel leden van de vereniging zich eraan

ergeren dat zij netjes betalen terwijl anderen zich geheel of gedeeltelijk aan hun verplichtingen onttrekken: “Het gebrek aan handhaving schept oneerlijke concurrentie.” Bonhata dringt er bij de overheid op aan om snel tot een besluit te komen en zodoende de toeristische sector een leidraad te geven voor zijn verdere ontwikkeling. Volgens de vereniging kunnen de benodigde investeringen onder meer

worden gefinancierd uit een verhoging van de zogeheten ‘head tax’ voor passagiers van cruiseschepen en het correct innen van de toeristenbelasting. Voorts stelt Bonhata dat er niet te ontkomen valt aan een professionalisering van de Tourism Corporation Bonaire (TCB) die volgens de vereniging naast de ‘juiste’ mensen ook een ‘gedegen’ budget nodig heeft om haar werk naar behoren te kunnen doen.

STROOM ONDERBREKING

In verband met noodzakelijke werkzaamheden zijn wij genooddakt de energievoorziening te onderbreken op:

Donderdag 6 december 2018

8:00 uur t/m 16:00 uur ‘s middags

OMGEVING

Siribana (gedeeltelijk), Sjabururi, Santa Cruz (gedeeltelijk), Kadushi Largo, Sero Compa (gedeeltelijk), Angochi, Sombre (gedeeltelijk), Coba Lodo (gedeeltelijk), Sabanilla Abao (gedeeltelijk), Santa Lucia (gedeeltelijk) en Daimari

Onze excuses voor het ongemak dat dit kan veroorzaken.

Pa mas informacion yama 523-7100 of e-mail nos via customerservice@elmar.aw

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma –Vr 8 am – 5 pm

STOP Huiselijk geweld!

ToeziChthouder laakt geheime diensten om ‘sleepwet’

DEN HAAG — De rechtsbescherming van burgers is in het geding omdat de twee geheime diensten de nieuwe Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (Wiv2017), in de volksmond sleepwet genoemd, nog niet goed uitvoeren. De wet is op 1 mei van dit jaar van kracht geworden, maar zowel de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst AIVD als de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst MIVD schiet op meerdere punten flink tekort.

Dat levert ‘hoge risico’s’ op voor onrechtmatig handelen door de diensten, constateert de toezichthouder CTIVD in een eerste ‘stevige’ rapportage over de Wiv die vandaag werd gepubliceerd. De waakhond stelt onder meer dat het interne beleid van de diensten nog niet goed is ingericht op de nieuwe wet. Zo zijn werkprocessen en de technische systemen nog niet aangepast op de nieuwe situatie.

Door de wet hebben de AIVD en de MIVD meer bevoegdheden gekregen om de nationale veiligheid beter te

kunnen dienen. Tegelijk zijn er ook waarborgen in de Wiv ingebouwd om de rechtsbescherming van burgers te regelen. En juist die ontbreken nog, geheel of gedeeltelijk, stelt de CTIVD.

Er kleven nu onder meer risico’s aan de onderschepping van bulkgegevens van burgers. Over dit ‘sleepnet’ werd een felle maatschappelijke discussie gevoerd. De AIVD en MIVD zijn verplicht om de data ‘zo gericht mogelijk’ te verwerven en daaruit zo snel mogelijk de relevante gegevens te selecteren. Op

die manier wordt zo min mogelijk inbreuk gemaakt op de privacy van mensen van wie ook gegevens zijn opgeslagen maar die niet nodig zijn. Maar volgens de CTIVD zijn de filtering en de beoordeling van de relevantie niet herkenbaar in het werkproces verankerd. De waakhond gaat hier nader onderzoek naar doen.

De diensten moeten volgens de waakhond nog veel en concrete stappen zetten om te voldoen aan de eisen van de Wiv. “Het is een stevige boodschap”, beaamt een woordvoester van de toezichthouder. De achterstand kan volgens haar komen door de veelomvattendheid van de nieuwe wet, die de diensten mogelijk hebben onderschat. “Omdat het operationele diensten zijn, leggen zij vooral de nadruk op de nationale veiligheid. Maar in de nieuwe wet moet

de rechtsbescherming van de burgers gelijk opgaan.”

Minister Kajsa Ollongren (Binnenlandse Zaken) zegt naar aanleiding van de kritiek extra maatregelen te hebben getroffen om de privacy te waarborgen. Daarmee blijven ze voldoen aan de eisen van de nieuwe wet op de geheime diensten.

Ze zegt er vertrouwen in te hebben dat met de maatregelen kan worden voldaan aan de extra waarborgen die in de Wiv zijn ingebouwd. De minister benadrukt dat sinds het in werking treden van de Wiv op 1 mei intensief is samengewerkt met de waakhonden TIB en CTIVD om alles zo optimaal mogelijk te laten functioneren. “Dat betekent veel afstemming, soms verschil van inzicht, maar vooral ook een hele constructieve samenwerking”, aldus Ollongren.

Nieuwe maffialeider Cosa Nostra opgepakt

Foto: AFP

Settimino Mineo (m)

PALERMO — De Italiaanse politie heeft tientallen maffiosi gearresteerd, onder wie het nieuwe hoofd van de Cosa Nostra op Sicilië.

In totaal zijn er vandaag in de provincie Palermo 46 arrestaties verricht, zei de politie.

Settimino Mineo zou de zogenoemde Siciliaanse maf-

fiacommissie hebben geleid, ook wel bekend als ‘koepel’, waarin de leiders van de criminele organisatie georganiseerd zijn. De juwelier Mineo was volgens Itali-

aanse media de opvolger van maffiabaas Salvatore ‘Toto’ Riina, die vorig jaar is overleden.

De aangehouden maffiosi worden beschuldigd van illegaal wapenbezit, afpersing, brandstichtingen en gewelddadige overvallen.

Franse regering stelt verhoging benzineprijs uit

PARIJS — In een poging om verdere onrust en rellen in Frankrijk te voorkomen, schort de regering de prijsverhogingen van benzine en diesel een halfjaar op. Ze werden ingevoerd om de milieuvervuiling tegen te gaan, maar leidden tot een golf van protest.

Ook de gehate nieuwe versie van de Franse autokeuring is voorlopig van de baan. Prijsstijgingen van gas en elektriciteit gaan vooralsnog niet door.

Premier Edouard Philippe zei dat het geweld in de straat moet ophouden en gaf vandaag in zijn toespraak enigszins toe aan de enorme protestbeweging van de ‘gilets jaunes’ (gele hesjes). Die keert zich sinds 17 november spontaan en massaal tegen de ‘ecotax’. De protesten worden steeds gewelddadiger. Philippe stelde dat geen enkele belasting de eenheid van de natie mag bedreigen. De protestbeweging meent

Foto: AFP

Frankrijk wordt geteisterd door blokkades en uitbarstingen van geweld.

dat met president Emmanuel Macron een Parijse elite aan de macht is die de arme burgers, vooral degenen die

buiten de grote steden wonen, uitperst. De beweging heeft in Franse media gezegd dat ze een tijdelijke op-

schorting van de ‘ecologische belastingen’ onaanvaardbaar vindt en eist meer van de regering.

6 agenten in Mexico doodgeschoten

MEXICO-STAD — Zes Mexicaanse agenten zijn gisteren in de westelijke staat Jalisco doodgeschoten.

Het is een van de bloedigste schietpartijen in de afgelopen maanden in Mexico, waar de linkse populist Andrés Manuel López Obrador zaterdag is beëdigd als president.

Volgens de openbaar aanklagers in Jalisco raakte nog

een andere agent gewond tijdens het vuurgevecht in de gemeente La Huerta aan de Stille Oceaan. Het is niet bekend wie de daders zijn, maar de plek des onheils is het territorium van de CJNG (Jalisco New Generation Cartel), een van de

machtigste en gewelddadigste drugsbendes in Mexico. President Obrador voerde

een campagne die draaide om de bestrijding van misdaad en corruptie.

Bush opgebaard in Capitool

Foto: AFP

WASHINGTON — Het lichaam van de voormalige Amerikaanse president George H.W. Bush is gisteren opgebaard in het Capitool in Washington.

Het lichaam van Bush was met Amerikaanse presidentiële vliegtuig Air Force One overgebracht van Houston naar Washington. Bush’ lichaam werd met militaire eerbetoen ontvangen op het Capitool, de zetel van het Amerikaanse Congres. Na de ceremonie met de afgevaar-

digden in het Capitool kunnen burgers daar tot morgen afscheid nemen van de 41e president van de VS, die van 1989 tot 1993 regeerde. President Donald Trump heeft morgen uitgeroepen tot dag van nationale rouw. Ook zullen de vlaggen op het Witte Huis, op overheidsge-

bouwen en legerbases dertig dagen lang halfstok hangen. Op dezelfde dag vindt de centrale begrafenisdienst plaats in de National Cathedral in Washington, waaraan Trump en zijn vrouw Melania deelnemen. George W. Bush, die net als zijn vader ook president van de VS was, spreekt tijdens de ceremonie. Daarna wordt Bush’ lichaam terug naar Texas gebracht, waar hij donderdag wordt begraven.

VS: Vertrek Soros-universiteit uit Hongarije teleurstellend

WASHINGTON — De Verenigde Staten noemen het teleurstellend dat een door de Hongaars-Amerikaanse miljardair George Soros opgerichte universiteit activiteiten in Hongarije moet staken. De Central European University (CEU) maakte gisteren bekend dat ze is ‘verdreven’ uit het Centraal-Europese land.

De universiteit verplaatst Amerikaanse onderwijsprogramma’s naar de Oostenrijkse hoofdstad Wenen. De CEU zegt nog wel geaccrediteerd te zijn als Hongaarse onderwijsinstelling. “Dit is ongeëvenaard”, zegt CEU-baas en rector Michael Ignatieff in een verklaring. “Een Amerikaanse instelling is verdreven uit een land dat een NAVO-bondgenoot is,

een Europese instelling is uit een lidstaat van de Europese Unie gezet.” De verhuizing naar Wenen is het gevolg van Hongaarse wetgeving die nieuwe eisen oplegde aan buitenlandse onderwijsinstellingen. Critici denken dat die wet specifiek was gericht tegen de CEU. Die universiteit zegt al het mogelijke te hebben gedaan om te voldoen aan de nieuwe regels. De Hongaarse autoriteiten zouden echter niet hebben meegewerkt. Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken zegt dat het spijtig is dat het de instelling en Hongarije niet is gelukt tot een vergelijk te komen. Inwoners van het Centraal-Europese land zijn herhaaldelijk de straat op gegaan om te demonstreren tegen de wetgeving die het voortbestaan van de CEU bedreigt.

CDA trotseert leden over rente studielening

DEN HAAG — CDA-leider Sybrand Buma heeft niet geprobeerd een stokje te steken voor de verhoging van de rente op de studielening, ook al heeft zijn achterban hem dat opgedragen. Buma denkt dat het toch niet lukt om iets aan de omstreden maatregel uit het regeerakkoord te veranderen en vindt bovendien dat afspraak nu eenmaal afspraak is.

Op het jongste congres van het CDA gaven de leden, onder aanvoering van jongerenafdeling CDJA, de

Kamerleden de opdracht om de renteverhoging van tafel te krijgen.

De Kamerfractie verzette zich met hand en tand en waarschuwde dat het CDA daarvoor een hoge prijs zou

moeten betalen, maar dat was tevergeefs.

Buma beloofde daarop dat hij met het CDJA om de tafel zou gaan om te bespreken hoe hij de wens van het congres kon vervullen. Het CDJA wilde dat de partijleider coalitiepartners VVD, D66 en ChristenUnie zou polsen of zij niet van de maatregel wilden afzien. Maar dat weigert Buma. De Tweede Kamer buigt zich morgen over de renteverhoging.

Brussel maant tot haast met asielwetten

BRUSSEL — Om uitdagingen op het gebied van asiel en migratie beter het hoofd te kunnen bieden moeten de EU-lidstaten en het Europees Parlement snel een reeks wetsvoorstellen goedkeuren. Die oproep doet de Europese Commissie. Volgens vicevoorzitter Frans Timmermans is dat ‘essentieel voor een duurzaam en toekomstbestendig asiel- en migratiesysteem’.

Het betreft onder meer voorstellen voor gelijkschakeling van de regels voor opvang van asielzoekers, het opnemen van vingerafdrukken van migranten in een databank, hervestiging van erkende vluchtelingen en uitbreiding van het Europese asielagentschap. Twee andere dossiers, de herziening van de asielprocedures en de Dublinverordening, die regelt welk land asielaanvragen moet behandelen, verkeren in

een patstelling. De spreiding van asielzoekers die hiermee gepaard gaat is met name voor Centraal-Europese landen onaanvaardbaar. Brussel roept op tot tijdelijke maatregelen tot een definitieve oplossing wordt gevonden. De Europese Commissie stelt dat veel van de sinds 2015 genomen maatregelen werken maar dat de ‘resterende zwakheden’ nu moeten worden aangepakt. Dat kan en moet worden gedaan voor de Europese verkiezingen van mei, aldus Timmermans.

In ieder geval is het tijd om te stoppen met de controles aan de binnengrenzen in sommige lidstaten, zodat het vrije verkeer van personen in de Schengenzone weer in ere wordt hersteld, aldus Brussel. Daarnaast zou goedkeuring moeten komen voor recentere voorstellen, over bijvoorbeeld uitbreiding van de Europese grens- en kustwacht.

Euro

Wisselend

AMSTERDAM — De meeste Europese beurzen gaven vandaag wat terrein prijs. Beleggers namen gas terug na de opluchtingsrally die volgde op de wapenstilstand in de handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China. Vooral de sterk gestegen grondstofbedrijven werden van de hand gedaan. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,1 procent hoger op 524,41 punten. De MidKap daalde 0,9 procent tot 699,09 punten. Frankfurt, Londen en Parijs leverden tot 0,5 procent in. In Brussel ging Bpost bijna 22 procent onderuit. Voorstellen die momenteel met de vakbonden besproken worden zullen een impact hebben op de winstgevendheid. Budgetluchtvaartmaatschappij Ryanair daalde 0,3 procent in Dublin na een akkoord met de Duitse pilotenvakbond. De euro was 1,1406 dollar waard, tegen 1,1358 dollar een dag eerder. Een vat Amerikaanse olie kostte 2,3 procent meer op 54,18 dollar. Brentolie klom 2,2 procent in prijs, tot 63,07 dollar per vat.

Tokio

Verlies

TOKIO — De aandelenbeurs in Japan is vandaag met een flink verlies geëindigd en staakte daarmee een zeventdaagse winstreeks. Na het optimisme over de ingelaste pauze in het handelsconflict tussen de Verenigde Staten en China gingen beleggers over tot de orde van de dag en werd onder meer uitgekeken naar de rentevergadering van de Amerikaanse centrale bank later deze maand. De toonaangevende Nikkei-index in Tokio raakte 2,4 procent kwijt en sloot op 22.036,05 punten. Vooral de recent sterk gestegen Japanse bedrijven met een grote blootstelling aan China werden van de hand gedaan. Ook de andere belangrijke beursgraadmeters in het Verre Oosten deden een stap terug. De beurs in Shanghai daalde 0,2 procent en de Hang Seng-index in Hongkong zakte tussentijds 0,6 procent. De Kospi in Seoul verloor 1,1 procent en de All Ordinaries in Sydney eindigde 1 procent in de min, na het besluit van de Australische centrale bank om de rente onveranderd te laten.

Wall Street

Stap terug

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag met verliezen aan de nieuwe handelsdag begonnen. De handelshoop van een dag eerder, na de ontmoeting tussen president Donald Trump en zijn Chinese ambtgenoot Xi Jinping, heeft plaatsgemaakt voor scepsis over het vermogen van beide landen om handelsafspraken te maken. Verder is er bovengemiddelde aandacht voor de olieprijsen in aanloop naar de OPEC-vergadering later deze week. De leidende Dow-Jonesindex stond na een paar minuten handelen op een verlies van 0,3 procent op 25.758 punten. De brede S&P 500 noteerde 0,2 procent lager op 2785 punten en technologiegraadmeter Nasdaq verloor 0,3 procent tot 7416 punten. Olieprijzen stegen, ondanks de waarschuwing van de Saudische olieminister dat een akkoord over olieoverlagingen tussen de OPEC en zijn partners nog geen gelopen race is. Rusland is wel akkoord met een productieverlaging, maar zou geen zin hebben in een diepe ingreep. Een vat Amerikaanse olie kostte 0,4 procent meer op 53,17 dollar. Brentolie klom 1,1 procent in prijs, tot 62,34 dollar per vat.

Principeakkoord over versterking eurozone

BRUSSEL — De EU-ministers van Financiën hebben in Brussel een principeakkoord bereikt over maatregelen om de eurozone te versterken. Die zijn nodig om de EU beter te wapenen tegen nieuwe financiële crises. Na afloop van vijftien uur onderhandelen zei minister Wopke Hoekstra ‘zeer tevreden’ over het resultaat te zijn.

Het ESM, het permanente noodfonds voor eurolanden in financiële problemen, krijgt zoals Nederland graag wilde meer bevoegdheden. Er worden ook strengere voorwaarden gesteld aan schulderstructurering voordat een land in nood geld kan krijgen. “We zijn

het eens dat ESM-steun het laatste redmiddel moet zijn en onder passende voorwaarden”, aldus Eurogroepvoorzitter Mario Centeno. Hij sprak van ‘een doorbraak op enkele hoofdthema’s na harde en uitputtende onderhandelingen’. Het ESM wordt mogelijk al

voor 2024 ook als vangnet voor probleebanken ingezet, onder voorwaarde dat de banken per 2020 substantieel hun risico’s hebben teruggedrongen.

De plannen worden op 14 december voorgelegd aan de Europese regeringleiders. Zij zullen bepalen of en hoe er binnen de Europese meerjarenbegroting ruimte moet komen om lidstaten aan te zetten tot hervormingen en meer concurrentiekracht. “Het woord eurozonebegroting is uit de tekst”, aldus

Hoekstra. “Ik wil het woord stabilisatie niet meer horen.” De CDA-bewindsman zei dat het principeakkoord ‘voelt als loon naar werken, na het afgelopen jaar drie slagen in de rondte te hebben gevolgen, gewhatsapped en gebeld’ om het Nederlandse standpunt en dat van medestanders te verdedigen. De Franse minister Bruno Le Maire twitterde na afloop: “Voor het eerst hebben we met alle landen een akkoord om stappen te zetten voor een begroting van de eurozone.”

Handelsgezant VS leidt onderhandelingen China

WASHINGTON — De Amerikaanse handelsgezant Robert Lighthizer neemt het voortouw in het nieuwe handelsoverleg met China. Dat moet plaatsvinden tijdens de economische ‘wapenstilstand’ van negentig dagen die de economische grootmachten zijn overeengekomen in Buenos Aires.

Economisch adviseur Peter Navarro van het Witte Huis onthulde dat Lighthizer het Amerikaanse onderhandelings-team gaat leiden. Navarro stelde in een interview met *National Public Radio* dat zal worden gesproken over tot de orde van de dag en werd onder meer uitgekeken naar de rentevergadering van de Amerikaanse centrale bank later deze maand.

De Chinese president Xi Jinping en zijn Amerikaanse ambtgenoot Donald Trump hebben in

Robert Lighthizer (r) gaat het Amerikaanse onderhandelings-team leiden.

Argentinië afgesproken voorlopig geen nieuwe invoerheffingen in te voeren. Dat geeft de landen tijd

om een oplossing te vinden voor hun slepende handelsconflict. Trump noemde zijn overleg met Xi gisteren ‘uit-

zonderlijk’. Hij schreef op Twitter dat de relatie met China een ‘grote sprong vooruit’ heeft gemaakt.

‘Aanklagers willen Ghosn langer in cel houden’

TOKIO — Tegen de vorige maand gearresteerde autobas Carlos Ghosn zijn nieuwe verdenkingen gerezen. Volgens de Japanse krant *Sankei* willen openbaar aanklagers de voormalige voorzitter van Nissan opnieuw arresteren wegens malversaties tussen 2015 en 2017. Zijn voorarrest zou daarmee worden verlengd tot het einde van dit jaar.

Ghosn werd vorige maand opgepakt in Japan, omdat hij ervan wordt verdacht als bestuurder van Nissan een te laag inkomen te hebben opgegeven over de vijf jaar na 2010. Justitie kan

Ghosn uiterlijk tot volgende week maandag vasthouden zonder hem officieel in staat van beschuldiging te stellen. Aanklagers zijn nu van plan de automagnaat te arresteren voor malversatie tussen 2015 en 2017, waardoor hij tot 30 december vast blijft zitten.

In Japan kunnen verdachten in theorie eindelijk worden vastgehouden zonder formele aanklacht, zolang justitie met nieuwe beschuldigingen komt. De gang van zaken is omstredden. Zo klagen de Japanse beroepsvereniging van advocaten, de Verenigde Naties en Amnesty International er geregeld over.

‘Onzekerheid rond productiebesluit OPEC’

KATOWICE — Er is nog onzekerheid over het productiebesluit van oliekartel OPEC en zijn bondgenoten bij de vergadering later deze week in Wenen. Dat heeft de Saudische olieminister Khalid al-Falih gezegd op de klimaatop in het Poolse Katowice.

Volgens de minister is het nog voorbarig om te zeggen wat er zal gebeuren. Er moeten nog meer gesprekken plaatsvinden tussen de leden van de OPEC en hun bondgenoten, zoals Rusland, over hun standpunten, ver-

klaarde Al-Falih. Er waren eerder berichten over een productieverlaging met 1 miljoen vaten per dag. Bronnen melden dat momenteel gewerkt wordt aan een verlaging met minstens 1,3 miljoen vaten per dag. Er zou nog weerstand zijn van Rusland tegen een diepe ingreep, waardoor de onderhandelingen stroef verlopen. De olieprijsen gingen vandaag verder omhoog, na de duidelijke plussen gisteren. Een vat Amerikaanse olie steeg 1,9 procent in prijs tot 53,94 dollar. Brentolie kostte 2,2 procent meer op 63,03 dollar per vat.

Marlboro-fabrikant in gesprek met wietbedrijf

TORONTO — Altria, producent van sigarettenmerken als Marlboro en Lucky Strike, stapt mogelijk in de wiet. Het Amerikaanse bedrijf voert gesprekken over een investering in de Canadese cannabisonderneming Cronos Group.

Cronos, dat twee merken voor medicinale wiet bezit en een marktwaarde heeft van omgerekend zo’n 2,8 miljard euro, benadrukte dat er nog geen enkele overeenkomst is gesloten. Wietondernemingen zijn interessant geworden voor

reguliere bedrijven, nu Canada recreatief gebruik van de drug heeft gelegaliseerd. Voor tabaksfabrikanten als Altria biedt cannabis een mogelijkheid om nieuwe markten aan te boren naast traditionele rokers. Naast sigarettenfabrikanten zijn ook andere grote bedrijven geïnteresseerd in het ‘groene goud’. Zo nam bier- en wijnproducent Constellation Brands vorig jaar een belang in cannabisbedrijf Canopy Growth. Naar verluidt onderzoekt ook frisdrankreus Coca-Cola de mogelijkheden om in cannabisproducten te stappen.

ACM: Boete voor Volkswagen blijft staan

AMSTERDAM — De boete van 450.000 euro die Volkswagen heeft gekregen van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) voor de dieselfraude blijft staan. De toezichthouder heeft het bezwaar van Volkswagen tegen de boete ongegrond verklaard.

Volkswagen kan nog beroep instellen tegen dit besluit bij de rechtbank in Rotterdam. De ACM legde de maximale boete in november vorig jaar op vanwege oneerlijke handelspraktijken en misleiding. Volkswagen stelde dat zijn dieselmotoren milieuvriendelijk waren, maar in werkelijkheid manipuleerde het bedrijf de resultaten van emissietests door middel van software. De ACM was door de Consumentenbond gevraagd Volkswagen te onderzoeken. Daaruit kwam naar voren

dat het Duitse concern consumenten van 2009 tot en met 2015 had misleid. Kopers van de betreffende diesels van Volkswagen, Audi, Skoda en Seat hadden mogelijk een andere keuze gemaakt als ze wel alle informatie hadden gehad. De Consumentenbond is blij met de uitspraak. Bart Combée, de directeur van de Consumentenbond: “Met deze uitspraak hebben consumenten, en wij, een sterke troef in handen in de juridische procedures die tegen het concern lopen en nog gevoerd gaan worden. Het is munitie om Volkswagen te bewegen tot een compensatieregeling. Volkswagen weigert op dit moment Europese sjoemeldieselrijders tegemoet te komen en duikt de juridische loopgraven in. In de Verenigde Staten betaalde Volkswagen wel miljarden aan schikkingen en compensatie.”

Deal Ryanair met Duitse piloten

FRANKFURT — Ryanair heeft een voorlopige deal gesloten met de Duitse pilotenvakbond Vereinigung Cockpit (VC) over verbeterde arbeidsvoorwaarden. Het betreft afspraken voor een periode van vier jaar over onder meer loon, pensioen en verlofregelingen.

Volgens de Ierse prijsvechter wordt de komende tijd gewerkt aan de details en zou tegen eind februari een definitief akkoord getekend moeten worden. Piloten in verscheidene Europese lan-

den, waaronder Duitsland, hebben afgelopen jaar het werk neergelegd om betere arbeidsvoorwaarden te eisen. Ryanair voert in Europese landen overleg met zijn vliegers.

Ryanair besloot onlangs om zijn basis in Eindhoven te sluiten. Dat kostte personeelsleden hun baan. Met tientallen Nederlandse piloten en cabinemedewerkers ligt Ryanair in de clinch over een vertrekregeling. Het gaat om personeel dat weigert zich te laten overplaatsen naar andere bases.

Creditcardbedrijven bieden Brussel korting aan

BRUSSEL — Mastercard en Visa hebben aangeboden bepaalde tarieven voor betalingen met credit- en debetkaarten in de Europese Unie te verlagen.

Met de korting hopen de Amerikaanse bedrijven een einde te maken aan een Europees mededingingsonderzoek. De Europese Commissie verdenkt de creditcardmaatschappijen al lange tijd van concurrentievervalsing. Het gaat om de vergoedingen die banken in rekening brengen bij winkeliers voor de verwerking van betalingen

per kaart door consumenten van buiten de EU, bijvoorbeeld toeristen. Mastercard en Visa willen de tarieven voor credit- en debetkaarten nu verlagen tot respectievelijk 0,3 en 0,2 procent van het aankoopbedrag. Dit zijn ook de maximaal toegestane vergoedingen voor betalingen binnen de EU.

De Europese Commissie vraagt concurrenten en andere betrokkenen nu om advies over de voorgestelde maatregel. Op basis daarvan bepaalt de commissie of de ingrepen daadwerkelijk afdoende zijn.

Opnieuw uitstel invoering Europese ‘digitaks’

BRUSSEL — Een besluit over de invoering van een Europese omzet- of winstbelasting voor grote internetbedrijven is opnieuw uitgesteld.

De Europese Commissie gaat aan de slag met een Frans-Duits compromisvoorstel voor een ‘digitaks’ dat uiterlijk in maart zou moeten worden goedgekeurd. Het was aanvankelijk de bedoeling voor het eind van het jaar knopen door te hakken. Volgens staatssecretaris Menno Snel (Financiën) ontvingen zijn collega’s en hij het compromis vlak voor de vergadering over de kwestie in Brussel begon. Hij vond het daarom te vroeg om erop te reageren, maar volgens hem lijkt het er wel op dat

de plannen steeds verder worden uitgetekend. De EU-lidstaten steggelen al een tijd over de beoogde belasting voor techreuzen, die iedereen nodig vindt maar waar ze het niet over eens kunnen worden. Parijs en Berlijn stellen nu voor om een belasting van 3 procent op digitale advertentieverkoop in te voeren. In het oorspronkelijke plan zouden ook dataverkoop en de activiteiten van online platformen worden belast.

De tijdelijke belastingmaatregel zou op 1 januari 2021 moeten ingaan, tenzij er dan al internationale afspraken zijn gemaakt. Dat zou moeten worden geregeld vanuit de OESO, het samenwerkingsverband van 36 landen.

NEW YORK			AMSTERDAM		
	4-Dec			4-Dec	
DOW JONES	25.624,38	-0,78%	AEX	523,21	-0,13%
S&P 500 INDEX	2.768,51	-0,78%	ARCELMITTAL	20,39	-2,09%
NASDAQ	7.376,77	-0,87%	AEGION NV	4,87	-1,89%
AMAZON.COM INC	1.756,11	-0,92%	KONINKLIJKE AHOL	22,69	1,27%
APPLE INC	181,19	-1,96%	AKZO NOBEL	73,86	-0,99%
BAIDU INC-SP ADR	188,87	-1,29%	ASML HOLDING NV	153,32	-0,47%
BERKSHIRE HATH-B	216,55	-1,93%	DSM (KONIN)	77,04	-0,10%
BOEING COITIE	354,74	-1,45%	HAL TRUST	139,60	-0,29%
CITIGROUP INC	63,10	-3,16%	HEINEKEN NV	81,10	2,14%
COCA-COLA CO	50,41	-1,44%	ING GROEP NV	10,71	-1,09%
COSTCO WHOLESALE	230,28	-0,78%	KPN (KONIN) NV	2,65	1,03%
WALT DISNEY CO	114,95	-0,68%	KONINKLIJKE PHIL	33,78	0,49%
3D SYSTEMS CORP	12,35	-2,37%	RANDSTAD NV	42,56	-0,77%
EBAY INC	29,74	-1,52%	ROYAL DUTCH SHA	27,10	-0,06%
FACEBOOK INC-A	141,80	0,50%	TOMTOM	8,37	1,80%
GENERAL ELECTRIC	7,80	-2,89%	TOTAL SA	49,47	-0,70%
ALPHABET INC-A	1.102,16	-1,27%	UNILEVER NV-CVA	49,38	0,98%
HP INC	23,65	-1,25%	W.P. STEWART HOL	470,81	1,58%
HOME DEPOT INC	179,14	-1,43%			
INTEL CORP	49,23	-1,80%	SCOTTIABANK FUNDS		
JOHNSON&JOHNSON	148,17	1,34%	MONEY MARKET	13,3041	0,01%
MICROSOFT CORP	112,23	0,12%	US DOLLAR BOND	2,5799	0,19%
PROCTER & GAMBLE	94,45	1,21%	GLOBAL GROWTH	2,9994	2,46%
ROYAL DUTCH-ADR	61,53	-0,50%	US GROWTH	16,3411	1,18%
STARBUCKS CORP	67,54	0,06%	CANADIAN GROWTH	2,5484	0,53%
TWITTER INC	33,51	-0,45%	FUNDS		
WALMART INC	98,03	-0,73%	BGF CONT EUR FLEX	26,23	0,85%
EXCHANGE TRADED FND			BGF EMTK BOND	16,91	0,83%
ALERIAN MLP - AMLP	9,73	-1,19%	BGF FIX INC GBL OP	13,84	0,00%
ISH GBL HY BD - GHYG	47,31	-0,30%	BGF GBL ALLOCATION	54,74	0,66%
ISH IBOXX HY BD - HYG	83,57	-0,28%	BGF USD CORE BOND	16,08	-0,19%
ISH SELECT DIV - DIVY	98,50	-0,31%	BGF USD HI YIELD BND	32,03	0,16%
ISH MSCI EMTK - EEM	41,81	-0,25%	TEMPLETON GBL BND	25,33	0,04%
ISH MSCI PAC - EPP	43,75	-0,57%	TEMPLETON ASIAN SM	50,68	1,32%
ISH RUSSELL - IWV	163,17	-0,97%	CURRENCIES		
ISH S&P 500 - SPY	166,41	-0,74%	YENUSD	112,9700	-0,56%
INVSICO DB COMMO	41,70	-0,64%	EURUSD	1,1360	0,06%
INVSICO DB TRUS	171,06	-0,74%	CANUSD	1,3212	0,14%
INVSICO DB COMMO	15,67	0,19%	GBPUSD	1,2726	-0,12%
SPDR S&P INT DIV-DVX	36,83	-0,14%	COMMODITIES		
SPDR S&P MID 400	340,08	-1,50%	OIL WTI	53,02	0,13%
SPDR S&P 600 S&A	67,72	-1,84%	GOLD	1238,78	0,66%
VANGUARD REIT - VNO	82,33	-0,11%	SILVER	14,59	1,42%
WSDMTR JAP H EQ-DXJ	52,23	-2,55%	WHEAT	521,25	-1,07%
Source Bloomberg					

A Standard Of Excellence Since 1916

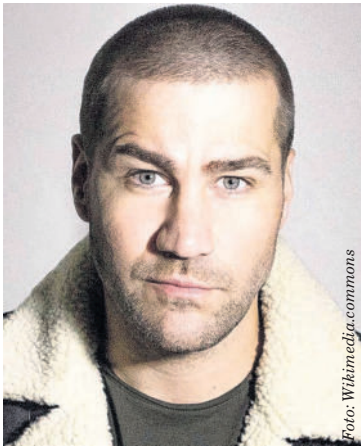

MCB

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mc-bank.com, website: www.mc-bank.com/pbis

Acteur Dave Mantel (37) overleden

Hij speelde de geliefde van acteur Ferry Doedens. Hun relatie leverde in 2014 unieke televisie op. Het huwelijk van de twee was het eerste homohuwelijk in een Nederlandse soap. Doedens reageert geschokt op de dood van zijn 'soap-man': "Twee jaar lang hebben we intens met elkaar samen gewerkt met liefde, maar soms konden we elkaar ook in de haren vliegen. Maak ze gek daarboven. Familie en vrienden, enorm veel sterkte gewenst." Ook de makers van GTST reageerden zondag via Instagram op de plotselinge dood van de acteur. "We zijn geschokt door het vreselijke en verdrietige bericht. Dave was een geliefde collega en heeft met zijn rol als Menno Kuiper veel voor de serie en het maatschappelijk onderwerp LHBTI betekend. Zijn betrokkenheid, inzet en liefde voor het vak zullen we nooit vergeten. We kunnen het nog nauwelijks bevatten, zo plots en zo jong. Ons medeleven gaat uit naar de nabestaanden."

Acteur Dave Mantel is zaterdagochtend overleden. Dat bevestigt producent en goede vriend Dave Schram, die bij de films Sonny Boy, De groeten van Mike! en Spijt! samenwerkte met de acteur. Mantel genoot vooral bekendheid door zijn rol als homoseksuele rechercheur Menno Kuiper in Goede Tijden, Slechte Tijden (GTST). Hij was 37 jaar oud. "Lieve mensen, onze geliefde Dave is op zaterdagochtend plotseling op natuurlijke wijze overleden", staat op Mantels Instagram. "Er zijn geen woorden die kunnen omschrijven hoe erg we je missen. We houden ontzettend veel van je." Mantel was in de periode 2013-2014 in GTST te zien.

Nieuwe bemanning aangekomen bij ISS

Een Sojoez-raket met drie bemanningsleden is gisteren aan het begin van de avond met succes aangekomen bij het internationale ruimtestation ISS. Dat meldt ruimtevaartorganisatie Roscosmos. Het is voor het eerst sinds de mislukte lancering van een Russische raket, bijna twee maanden geleden, dat er weer mensen zijn vertrokken naar de ruimte. De Sojoez-raket werd eerder die dag gelanceerd vanaf ruimtebasis Bajkonoer in Kazachstan. De bemanningsleden zijn de Amerikaanse Anne McClain (foto midden), de Rus Oleg Kononenko (foto onder) en de Canadees David Saint-Jacques (foto boven). In het ISS verblijven al een

Duitser, een Rus en een Amerikaanse. Zij moeten over een paar weken terugkeren naar de aarde. Kononenko was in 2011 en 2012 een van de reisgenoten van de Nederlandse André Kuipers. Ze verbleven toen ruim een halfjaar in het ISS. Het is de bedoeling dat Kononenko, McClain en Saint-Jacques in de zomer terugkeren op aarde.

Bij de vorige lancering, op 11 oktober, moest de bemanning de vlucht afbreken en een noodlanding maken op aarde. Dat lukte, de Rus Aleksej Ovtsjinin en de Amerikaan Nick Hague bleven ongedeerd. Het is nog niet bekend wanneer zij alsnog naar het ISS gaan.

Nog 4 zwaartekrachtgolven gemeten

Wetenschappers hebben nog vier zogeheten zwaartekrachtgolven gemeten. Dat zijn trillingen in de grondvesten van het heelal. Volgens het Amsterdamse instituut Nikhef, dat meedoet aan het onderzoek, zijn inmiddels elf van zulke golven waargenomen. De golven waren al eerder opgepikt, maar werden toen niet herkend. Toen de wetenschappers terugkeken naar de oude metingen, zagen ze de golven alsnog. Een van de signalen werd op 29 juli vorig jaar opgepikt. De golf bleek afkomstig van twee zwarte gaten die zo'n 5 miljard jaar geleden op elkaar waren gebotst. Bij elkaar waren ze 85 keer zo zwaar als onze zon. De botsing gebeurde op 8,8 miljard lichtjaar afstand van de aarde en daarmee is het de verste golf die tot nu toe is opgepikt. De drie andere nieuwelingen zijn in

augustus 2017 ontdekt. Albert Einstein opperde zo'n honderd jaar geleden dat het heelal bestaat uit ruimte en tijd. Die vormen volgens hem één geheel, dat hij ruimtetijd noemde. Deze is de rugengraat van het heelal. Bij een grote gebeurtenis kan ruimtetijd iets uitrekken of krimpen, en die golf trekt het hele heelal door, te vergelijken met de rimpels in een vijver wanneer iemand er een steen in gooit. Dat gebeurt bijvoorbeeld als zwarte gaten of neutronensterren botsen.

Het gelijk van Einstein is pas nu te bewijzen, met extreem gevoelige detectoren. Daarin schijnen laserstralen door kilometerslange armen. Als een zwaartekrachtgolf langs de aarde trekt, verschuift de straal een miljoenste van een miljoenste van een meter. Drie detectoren zijn in staat om de golven te meten: twee in de Verenigde Staten en een in Italië.

Mensen

Schade Arc de Triomphe loopt in de tonnen

De schade die reischoppers aan de Arc de Triomphe in Parijs hebben aangericht, loopt in de honderdduizenden euro's. 'Gele hesjes' bekladden zaterdag de wereldberoemde boog met graffiti en beschadigden tentoonstellingszalen. Dat heeft Philippe Bélaval, voorzitter van het Franse Monumentencentrum, in de krant *Le Figaro* gezegd. Volgens hem kan de schade oplopen tot een miljoen euro. Schoonmakers zijn zondag direct begonnen met het verwijderen van de leuzen.

"Er was sprake van methodische plundering van de tentoonstellingszalen, winkel en toiletten", zei Bélaval. "Een gipsen model uit de jaren dertig van de vorige eeuw werd in stukken gescheurd. Alle glazen wanden zijn gebroken. De marmeren buste van Napoleon werd onthoofd." Volgens videobeelden is het een tiental personen gelukt om tijdens de demonstratie in te breken in het historische monument in de Franse hoofdstad.

Belasting op baarden en vuile vingers in beeld

Nu veel mensen hun tuintjes betegelen en zo de waterhuishouding verstoren, wordt er steeds vaker gesproken over een 'tuintegelbelasting' om dat tegen te gaan. Sommige Duitse steden hebben die belasting al, maar in Nederland lijkt het nog toekomstmuziek. Toch loopt het Belasting & Douane Museum in Rotterdam er, ook al is het idee verklaarbaar, al op vooruit tijdens de komende expositie Bizarre Belastingen. Die gaat terug tot heffingen uit 800 voor Christus.

Toen moesten ze in Egypte badhuisbelasting betalen, vertelt samensteller Wim van Es. Vermoedelijk was dit uitsluitend een manier voor de overheid om extra inkomsten te krijgen en werden er verder geen doelen mee nagestreefd. Hetzelfde gold voor de baardbelasting die de roemruchte zestiende-eeuwse Engelse koning Hendrik VIII invoerde op de lengte van baarden. Nobeler waren de drijfveren van Peter de Grote, de Russische tsaar (1672-1725) die na een verblijf in West-Europa zijn eigen volk wat voorlijker wilde zien te krijgen met

eenzelfde taks. "Hij wilde de baard bestrijden, puur om de hygiëne. De heffing erop heeft zestig jaar bestaan, hoewel het bijvoorbeeld een probleem was voor mensen die om religieuze redenen een baard wilden laten staan. Dat mocht dan wel, maar dan moesten ze dus betalen, van een paar kopeken voor de armen tot honderd roebel voor de rijken. Wie had betaald, kon een penninkje laten zien. Daar zijn er nog vrij veel van", aldus Van Es. Boosheid was er in de negentiende eeuw om 'de vuile vingers van de fiscus', belas-

tingstempels die in de rechterbovenhoek van de kranten moesten staan. "Die maakten wel 50 procent van de prijs van een krant uit, toen nog echt een medium voor de elite. Tegenstanders verenigden zich in een antidiagbladzegelverbond, de belasting werd ingetrokken en de krantenverkoop vloog omhoog." Het museum belicht twintig 'bizarre belastingen' op de expositie, die half december begint.

ADHD-genen gevonden

Een internationaal team van onderzoekers teg twaalf genetische variaties te hebben gevonden die het risico op ADHD vergroten. Dat meldt het Radboudumc, dat deelneemt aan dit Psychiatrisch Genomics Consortium. "Hoewel deze twaalf genen een bescheiden rol spelen in het ontstaan van ADHD, is deze studie een zeer belangrijke stap in het begrijpen van de biologie van de aandoening", aldus een woordvoerder van het team. Er is nog een lange onder-

zoeksweg te gaan. Vermoed wordt dat er duizenden genen aan het ontstaan van ADHD te pas komen. "Met name voor ADHD is dergelijke voortgang belangrijk, omdat er nog steeds mensen zijn die ADHD niet als een echte aandoening beschouwen. Het is dus van belang dat een genetische oorzaak en biologische mechanismen achter ADHD duidelijker worden", zegt Barbara Franke, hoogleraar Moleculaire Psychiatrie van het Radboudumc.

'Boycot producten met te veel vitamine B6'

De Consumentenbond roept op tot een boycot van pillen waarin te veel vitamine B6 zit. Volgens de bond zijn er nog steeds tientallen producten te koop met een schadelijke hoeveelheid vitamine B6, meldt het televisieprogramma *Kassa*. De Consumentenbond roept ook producenten en distributeurs op de verkoop van deze pillen te staken. Sinds 1 oktober 2018 mogen vitaminepillen volgens de bond niet meer dan 21 milligram vitamine B6 per dag dosering bevatten. De Consumentenbond had hiervoor gepleit, nadat uit een onderzoek in 2014 was gebleken dat veel preparaten veel meer B6 bevatten dan de dagelijks maximaal toegestane hoeveelheid. Langdurig gebruik van meer dan 21 milligram B6 per dag kan het zenuwstelsel aantasten en klachten geven als gevoelloosheid en/of zenuwpijn in handen en voeten, aldus de bond.

De branchevereniging Natuur- en Gezondheidsproducten Nederland (NPN) stelt in een reactie dat de fabrikanten voldoen aan de wet. "De overheid heeft voorzien in een uitverkoopregeling en geen urgente maatregelen nodig geacht. Zodra de producten met hoeveelheden hoger dan het maximum uitverkocht zijn, zal de consument alleen nog supplementen met maximaal 21 mg vitamine B6 in de schappen aantreffen." Bijwerkingencentrum Lareb wil dat de verkoop onmiddellijk gestaakt wordt.

De Consumentenbond onderzoekt producten met vitamine B6 die te koop zijn bij drogisterijen en online. Dit leverde 23 vitaminepotjes op die meer dan de wettelijk toegestane 21 milligram vitamine B6 bevatten. Gemiddeld zit er in die potjes bijna 70 milligram, ruim drie keer de toegestane dosis.

1 miljard Air Miles vervallen

Na de laatste dag waarop ze konden worden verzilverd, zijn 1 miljard Air Miles niet ingeleverd en daardoor vervallen. Dat meldde een woordvoerder van Loyalty Management Netherlands, het bedrijf achter Air Miles, gisteren. Per 1 december vervielen alle met het Nederlandse programma gespaarde Air Miles die ouder waren dan vijf jaar. Een jaar geleden dreigde dit nog te gebeuren bij 5,2 miljard Air Miles. "We zijn blij dat zoveel mensen de laatste tijd toch nog in actie zijn gekomen en hun Air Miles hebben ingewisseld." De 1 miljard die vervallen zijn,

maken volgens de woordvoerder minder uit dan 1 procent van het totale aantal uitgegeven Air Miles. Veel Air Miles zijn ingeleverd in ruil voor donaties aan een van de vier goede doelen die zijn verbonden aan het programma, te weten Stichting Aap, War Child, het Nationaal Fonds Kinderhulp en Justdiggit. De laatste weken ging er ongeveer 80.000 euro per week meer naar de goede doelen dan normaal. Air Miles kunnen ook bij diverse winkels worden ingewisseld voor korting, of voor korting op brandstof of boodschappen.

Mensen

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : tlatorre@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Modric draagt Gouden Bal ook op aan Sneijder

PARIJS — Voor het eerst sinds 2007 ging de Gouden Bal niet naar Lionel Messi of Cristiano Ronaldo, maar naar een andere voetballer. Luka Modric maakte een einde aan de hegemonie van de twee supersterren uit Argentinië en Portugal.

De Kroatische spelmaker van Real Madrid droeg zijn prijs op aan topvoetballers die de afgelopen tien jaar ook uitblonden, maar toch in de schaduw bleven staan van Messi en Ronaldo.

“Er waren best wat spelers die de Gouden Bal ook hadden kunnen krijgen, zoals Xavi, Andrés Iniesta en Wesley Sneijder. Deze prijs is voor de spelers die het ook verdienden om te winnen, maar toch de Gouden Bal niet kregen”, zei Modric op het voetbalgala in Parijs. Sneijder beleefde in 2010 een topjaar door met Internazionale de Champions League te winnen en de Italiaanse ‘dubbel’. Ook leidde hij Oranje naar de finale van het WK. Het bleek niet genoeg om de Gouden Bal te krijgen, die toen weer naar Messi ging. Modric won dit jaar met Real Madrid opnieuw de Champions League en leidde zijn land in de zomer naar de finale van het WK in Rusland. Juist daar op het mondiale eindtoernooi werden Messi en Ronaldo met respectievelijk Argentinië en Portugal vroeg uitgeschakeld.

“Het is een uniek gevoel om de Gouden Bal te krijgen”, zei de 33-jarige Kroaat. “Ik ben heel blij en trots. Ik bedank al mijn coaches en teamgenoten van Real Madrid en de nationale ploeg en natuurlijk mijn familie. Als kind droomde ik ervan voor een grote club te spelen en grote prijzen te winnen. Dat ik de Gouden Bal zou winnen, had ik nooit durven dromen.”

Luka Modric kust de gouden bal omringd door zijn familie.

PSV opent vestiging in Mexico

EINDHOVEN — PSV gaat een vestiging openen in Mexico. De Eindhovense club wil de banden met het voetbalgekke land in Midden-Amerika daarmee verstevigen.

“Het is duidelijk dat we daar ter plaatse zelf aanwezig moeten zijn om die belangstelling in PSV commercieel te vermarkten”, zegt commercieel directeur Frans Janssen. “Hoe we dat exact invullen, bepalen we op korte termijn. Maar dat er een PSV-dependance in Mexico komt, dat is zeker.” PSV heeft inmiddels een aardige naam opgebouwd in Mexico doordat heel wat

Mexicaanse voetballers naar Eindhoven zijn gegaan. In het verleden speelden Carlos Salcido, Francisco ‘Maza’ Rodriguez, Héctor Moreno en Andrés Guardado in het rood-wit van PSV, nu doen Hirving Lozano en Erick Gutiérrez dat. De Brabantse club heeft Salcido en Rodriguez benoemd tot ambassadeurs. De twee routiniers zijn nog actief in de Mexicaanse competitie en gaan een prominente rol spelen in het verstevigen van de band tussen PSV en hun vaderland. “De band tussen ons en Mexico gaat na twaalf jaar verder dan de spelers van het moment”, zegt algemeen

directeur Toon Gerbrands. “Met dat feit gaan we concreet aan de slag.”

De huidige koploper van de Eredivisie werkt aan een Mexicaanse businessclub én een samenwerkingsverband met Chivas Guadalajara, de topclub waarvoor de 38-jarige Salcido speelt. PSV gaat na dit seizoen voor een trip naar Amerika, waarbij mogelijk ook een oefenwedstrijd in Mexico wordt gespeeld. “Ik heb inmiddels wel dertig aanvragen op mijn bureau liggen”, zegt Janssen. “Ook dat is een concreet signaal dat PSV voor veel Mexicanen een tweede liefde is. En dat is wederzijds.”

Vechtlust Van Vleuten beloond met lintje

DEN BOSCH — Wielrenster Annemiek van Vleuten heeft op het Wielergala in Den Bosch een koninklijke onderscheiding ontvangen. Sportminister Bruno Bruins kon melden dat de koning heeft besloten haar te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Onder luid applaus kreeg Van Vleuten de bijbehorende versierselen opgespeld door de minister.

“Je bent een enorme vechter, iemand die nooit opgeeft, iemand die zichzelf na elke tegenslag weer oppept en vooruitkijkt. Daarin ben je een voorbeeld voor velen, voor sporters en niet-sporters”, aldus Bruins. Van Vleuten won dit jaar onder meer de Giro Rosa, de Ronde

van Italië voor vrouwen, en La Course, een zware eendaagse vrouwenkoers tijdens de Ronde van Frankrijk. In het najaar pakte ze voor de tweede keer op rij de wereldtitel tijdrijden. Enkele dagen later liep ze bij een val in de wegrace in Innsbruck een breuk in haar knie op.

Van Vleuten nam het lintje vol trots in ontvangst. “Ik ben heel erg verrast hierdoor. Mooi dat ik mensen kan inspireren en een rolmodel mag zijn in de sport.” De renster van Mitchelton-Scott is druk aan het revalideren. In 2016 kende ze ook al tegenslag na een zware val in de olympische wegrace die haar wellicht van het goud afhield. Van Vleuten is net als de tot wielrenster van het jaar uitgeroepen Anna van der Breggen genomineerd voor de titel Sportvrouw van het Jaar.

Vermeulen weg als bondscoach volleybalmannen

NIEUWEGEIN — De Nederlandse volleybalbond moet op zoek naar een nieuwe bondscoach voor het mannenteam. Gido Vermeulen maakte vandaag bekend na vier jaar te vertrekken. De trainer kwam tot dat besluit na een evaluatie van het afgelopen seizoen.

“Ik heb een fantastische periode gehad met dit team en ik denk dat we het maximale eruit hebben gehaald”, aldus Vermeulen. “Vier jaar geleden was het doel om het mannenteam weer terug te brengen naar de top acht van de wereld en dat is gelukt. Het is nu tijd voor nieuwe uitdagingen.”

De 54-jarige Vermeulen volgde in 2015 Edwin Benne op. Oranje deed dit jaar voor het eerst sinds 2002 weer mee aan het WK. Nederland eindigde bij het toernooi, dat gehouden werd in Bulgarije en Italië,

als achtste en steeg op de wereldranglijst van de 25e naar de 15e positie. Vermeulen was eerder bondscoach van Jong Oranje en de Nederlandse volleybalvrouwen (2012 tot 2014). “Wij bedanken Gido voor de inspanningen die hij heeft gedaan voor de ontwikkeling van het Nederlandse mannenvolleybal. Niet alleen de laatste vier jaar, maar de afgelopen decennia”, aldus Joop Alberda, die momenteel op interimbasis technisch directeur is bij de volleybalbond. Alberda laat weten dat de bond de komende maanden gaat gebruiken om een opvolger voor Vermeulen aan te stellen. Volgend jaar spelen de volleyballers het kwalificatietoernooi voor de Olympische Spelen van 2020 in Tokio. Van 13 tot en met 29 september is ook de Europese titelstrijd. Dat toernooi vindt deels in Nederland plaats.

Ribéry en Kimmich alweer terug bij Bayern

MÜNCHEN — Trainer Niko Kovac van Bayern München kan snel weer beschikken over Franck Ribéry en Joshua Kimmich. De twee basisspelers hielden aan de gewonnen uitwedstrijd zaterdag tegen Werder Bremen (1-2) kleine blessures over.

Volgens de Duitse kampioenen, die momenteel slechts op de vierde plaats staan in de Bundesliga, sluiten beiden deze week weer aan bij de training van de A-selectie. Voor de thuiswedstrijd zaterdag tegen FC Nürnberg zal het duo speelklaar zijn.

Bayern München meldde nog niets over een mogelijke blessure bij Arjen Robben. De Nederlandse oud-international, die zondag zijn afscheid komende zomer bij

Joshua Kimmich

de Duitse grootmacht aankondigde, haakte vlak voor het begin van het duel met Werder Bremen af met on-

bekende klachten. Ajax sluit op 12 december tegen Bayern München de groepsfase van de Champi-

ons League af in de Johan Cruijff ArenA. De Amsterdammers moeten winnen voor de groepszege, de Duit-

sers hebben daarvoor aan een gelijkspel genoeg. Beide clubs zijn al zeker van deelname aan de achtste finales.

Relletje na eerste Gouden Bal voor vrouwen

PARIJS — De uitreiking van de eerste Gouden Bal aan een voetbalster heeft direct tot een relletje geleid. De Franse dj en copresentator Martin Solveig vroeg op het podium aan winnares Ada Hegerberg of ze wilden twerken.

De Noorse voetbalster was daar duidelijk niet van gediend en reageerde met een afgemeten ‘non’ op het verzoek. Op de sociale media barstte een storm van kritiek los op Solveig. Zo schreef toptennissen Andy Murray: “Waarom krijgen vrouwen nog steeds met zulke shit te maken? Welke vragen stelden ze eigenlijk aan Mbappé en Modric? Ik kan me voorstellen dat het iets met voetbal te maken had. Aan iedereen die denkt dat het gewoon een grapje was: dat was het niet. Ik ben mijn hele leven al bij sport betrokken en het is ongelooflijk hoeveel seksisme erin heerst.” Solveig bood direct na het voetbalgala in Parijs zijn excuses aan bij Hegerberg. “Ik ben niet boos”, zei de 23-jarige Noorse aanvalster van Olympique Lyon. “Ik vatte het ook niet als iets seksistisch of beledigend op. Ik denk dat we over heel wat andere zaken kunnen praten als het om seksisme gaat.”

De bekritiseerde Solveig probeerde het relletje op Twitter te sussen. “Mijn oprechte excuses aan iedereen die ik beledigd zou kunnen hebben. Mijn punt is: ik wilde niet vragen om te twerken, maar om te dansen op een liedje van Sinatra. Mijn Engels is alleen niet zo goed. Het was gewoon een grapje, een slechte grap.” De dj plaatste er ook een foto bij waarop ze zien is hoe hij achter de coulissen Hegerberg een hand geeft.

Ada Hegerberg

STROOM ONDERBREKING

In verband met noodzakelijke werkzaamheden zijn wij genoodzaakt de energievoorziening te onderbreken op:

**Maandag
10 december 2018**

8:00 uur t/m 16:00 uur 's middags

Pa mas informacion yama 523-7100 of e-mail nos via customerservice@elmar.aw

OMGEVING

Sjabururi (gedeeltelijk), **Cashero** (gedeeltelijk), **Zumbo, Ayo** (gedeeltelijk), **Matividiri, Santa Cruz** (gedeeltelijk), **Siribana** (gedeeltelijk), **Seroe Pita** (gedeeltelijk) en **Santa Lucia** (gedeeltelijk).

Onze excuses voor het ongemak dat dit kan veroorzaken.